

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glđ. na leto.

Letnik II.

V Ljubljani, novembra 1885.

II. zvezek.

Praznik vseh svetnikov.

I. Praznik žetve.

Veselite se in od veselja poskakujte,
ker je vaše plačilo obilno v nebesih.

Mat. 5, 12.

Veseli, polni svetih čutil, predragi moji, želim da bi bili zbrani danes tukaj na tem svetem kraji. Saj obhajamo danes pravi družinski praznik, katerega nam je naša čeznatorna mati, vodjena po sv. Duhu, sv. katoliška cerkev, po svoji modrosti postavila. Danes nam kaže svoje v večnem življenji zmagovalne otroke in nam ob enem pred oči stavi tisto bogato žetev duhovnega pridelka, tista nebeška bogastva in blagre, ktere so si izvoljeni nebeški s svojo živo vero in s svojim krščanskim, čednostnim življenjem nabrali tukaj na zemlji. Da, praznik „vseh svetnikov“ bil je v vseh časih za sv. katoliško cerkev vesel in veličasten praznik po svojem obsegu, po svoji rodovitnosti, po vsestranskem blagoslovu kakor po svojem začetku, živ dokaz rodovitnosti njive Kristusove, iz ktere so vsaki čas sveti in čednostni sadovi kakor iz svojega semena zrastle.

Praznik „vseh svetnikov“ zrastle je tedaj sam o sebi iz sv. katoliške cerkve, kakor zraste sad iz zrna, ktero se v zemljo vsadi, če tudi ga je očitno vpeljal še-le v 7. stoletji (607) papež Bonifacij IV. Povod k vpeljavi tega praznika pa je bil ta-le: Že pred Kristusovim rojstvom je neki Mark Agripa, ljubljeneec cesarja Avgusta, dal sezidati prekrasen tempelj sredi Rima svojim poganskim bogovom na čast. Imenovali so ga poganski Rimljani „Pantheon“, t. j. posvečen vsim bogovom. Ko je propadlo malikovavstvo in nadvladala Kristusova cerkev, ni imel ta tempelj nobene pomembe več; vrata so mu zazidali,

tempelj pa še pustili v spomin nekdanje slave cesarstva. Rimski cesar Foka, ki je pa le v Carigradu imel svoj prestol, podari ta tempelj sv. očetu Bonifaciju IV., kateri ga ukaže preurediti in popraviti v krščansko cerkev, katero je posvetil Mariji Devici in vsem svetnikom na čast. Ukazal je pobrati kosti in ostanke mnogih sv. mučencev po katakombah in pokopališčih in jih v tej cerkvi zakopati. Nabralo se je bilo 28 voz polnih kosti in ostankov sv. mučencev, ki so bili pokopani v tej cerkvi, katero so imenovali „sv. Marija pri mučencih“. To se je zgodilo leta 607 po Kr. r. in od tistega časa se je ta praznik „vseh svetnikov“ začel v Rimu vsako leto slovesno obhajati. Kmalopotem je bil vpeljan po vsem krščanskem svetu in papež Sikst IV. mu je pridjal še osmino l. 1480.

Praznik „vseh svetnikov“ je tedaj za nas kristijane spomin tistih pravičnih, ki so že po srečni smrti sprejeti v nebeška prebivališča. O kako čudovito in skrivnostno nam kliče to v spomin že čas, v katerem se ta praznik po vesoljnem katoliškem svetu obhaja, zdaj ob sklepu jeseni, t. j. ob sklepu tistega letnega časa, ko je že žetev vseh pridelkov končana. Saj cerkveno leto nič drugega ni, kakor tako rekoč nekaka podoba vseh časov našega življenja, ktera nam zdaj to, zdaj ono kliče v spomin, da bi pri svoji skrbi za časno, minljivo, večnega ne pozabili. Po času tedaj, v katerem se obhaja in po svojem obsegu je današnji praznik „vseh svetnikov“ prav za prav praznik žetve sv. katoliške cerkve, praznik žetve kraljestva božjega na zemlji, vsega krščanstva, vesoljnega človeštva, da, praznik žetve trojedinega Boga med vsem človeštvom!

In ravno to hočemo, predragi moji, nekoliko bolj premisliti in jaz rečem: Ta praznik žetve v duhovnem pomenu je za nas toliko veselejši in veličastnejši, kolikor dražji in bogatejši je ta sad in kolikor večje so težave, pod kterimi ta sad za nebeške žitnice zori.

Imenoval sem praznik „vseh svetnikov“ praznik žetve v kraljestvu božjem na zemlji, kateri je pri vsem svojem visokem pomenu, kakor sad iz semena iz bistva sv. cerkve zrastel. Kako vam bom to dokazal?

Mislím, da mi ni potreba na drobno še-le dokazovati, ker nam je vsem iz sv. evangelija znano, kako je Jezus velikokrat pri raznih priložnostih svoje kraljestvo na zemlji, sv. cerkev, primerjal zdaj s kako njivo, zdaj s kakim poljem in svojo nauk in njegovo delavnost

pa s setvijo. Opomnim vas le na znano priliko o sejavcu in semenu, na priliko o delavcih v vinogradu, o nerodovitnem drevesu itd., pa iz tega to-le sklepam: Ako je po govorjenji in primerjanji Jezusovem kraljestvo božje, sv. cerkev, semenu in kaki njivi podobno, mora tudi svojo žetev imeti. In v resnici! Gospod sam mojo trditev v priliki o „dobrem semenu in ljuliki“ potrjuje. Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme usejal na svojo njivo. Kedar so pa ljudje spali, je prišel njegov sovražnik in je prisejal ljuliko med pšenico in je proč šel. Ko je pa zelenje zrastle in sad storilo, tedaj se je tudi ljulika prikazala. Pristopili so pa hlapci hišnega gospodarja in so mu rekli: Gospod, ali nisi dobrega semena usejal na svojo njivo? Od kod ima tedaj ljuliko? In jim reče: Sovražen človek je to storil. Hlapci pa so mu rekli: Hočeš li, da gremo in jo pobereмо? In reče: Nikar, da kje ljuliko pobiraje ž njo vred tudi pšenice ne porujete. Pustite oboje rasti do žetve in ob času žetve porečem ženjicam: Poberite najprvo ljuliko in jo povežite v snopke, da se sežge, pšenico pa spravite v mojo žitnico. (Mat. 13, 24—30.)

Pač govori Gospod, ko pravi, da bode ob času žetve svojim ženjicam rekel, v prvi vrsti o koncu sveta, o poslednji sodbi, pa ta žetev se zamore tudi na vsakega človeka po smrti, na njegovo posebno sodbo ozirati. Zakaj že pri tej ločitvi pridejo ženjice Gospodove, angelji božji, kateri ljuliko ločijo od pšenice, da bi jo v ogenj božje pravičnosti vrgli, to pa pobrali v Gospodove žitnice nebeških prebivališč. O kako čudno pa vendar naravno je to. In ravno na to žetev spominja nas današnji praznik „vseh svetnikov“.

a) Na današnji dan obhaja sv. cerkev praznik žetve ne poljskih pridelkov, kateri telo živé in ga ohranijo, se vživajo, pa zopet pozabijo in zopet zginejo kakor so postali, ampak praznik žetve veliko višega pomena, praznik žetve neumrjočih duš, vstvarjenih, odrešenih, posvečenih in namenjenih vekomaj živeti in večno zveličanje vživati pri Bogu.

O koliko je že ena sama duša vredna! O koliko bogastva in koliko prednosti pred vsemi stvarmi je v eni sami sveti, pravični človeški duši! Podoba božja, odkupljena z dragoceno krvjo Jezusa Kristusa, posvečena v živi tempelj sv. Duha, podpirana z njegovo milostjo, da dobro delati zamore, kdo je v stanu vrednost tega sadu prav ceniti? O koliko bogate žetve je bilo že na svetu od tistih bogatih let ob času egiptovskega Jožefa do današnjega dneva! Toda kaj je vse to posvetno bogastvo vseh let, po vsem svetu, proti eni sami v stanu posvečujoče milosti živeči človeški duši! Koliko še-le

spomin vseh duš, ki so po trudapolnem življenju in srečni smrti sprejete bile v „hišo večnosti“ in so tako svoj edini in najvišji namen v Bogu in pri Bogu dosegle. Sv. pismo nam to s temi-le besedami potrjuje, ko pravi: *Draga je pred Gospodovim obličjem smrt njegovih svetih.* (Ps. 115, 15.) *Blagor mrtvim, kateri v Gospodu umrjejo. Počivajo naj od svojega truda, zakaj njih dela gredo za njimi.* (Raz. 14, 13.) Kako dragocena žetev je tedaj praznik vseh svetnikov.

b) Žetev zna biti revna ali pa tudi bogata. Je žetev bogata, tedaj vlada splošno veselje, toliko večje, kolikor več se je raznovrstnih pridelkov nabralo. Velja to splošno, potem je praznik vseh svetnikov v vsakem oziru najbogatejša žetev in zato po pravici vesel dan. Kdo pa so ti „vsi svetniki“? Morda vsi pravični in zvesti služabniki božji od stvarjenja sveta do Kristusa, do sedaj? tedaj sv. očaki in preroki in pravični vseh starost in stanov stare zaveze? Ali so morda vsi sv. aposteljani in učenci Gospodovi z največo med svetniki s presveto Devico Marijo? Ali so morda to: vsi sveti mučenci in krvavi pričevalci, ki so v vseh časih, po vsem svetu do današnjega dneva svoje krščansko spoznanje s svojo krvjo in življenjem potrdili, zmed vseh rodov, jezikov in stanov, kateri, kakor je znano, na tisoče in na milijone štejejo? Ali so morda to: vsi sv. papeži, škofje, mašniki in cerkveni učenci? Vsi sveti spoznavalci, redovniki in puščavniki, vse svete device in vdove, vse žene in nedolžni otroci, ki so kedaj sveto, čednostno in pravično na zemlji živeli, polni ljubezni do Boga in do bližnjega do zadnjega zdihljeja, ki so v glasu svetosti umrli in so zarad tega od sv. katoliške cerkve očitno bili svetnikom prišteti? Koliko in vendar kako malo bi vam bil s tem povedal!

O še veliko več jih je v besedi „vsi svetniki“ zapopadenih; vse, vse tiste duše, ki so že sprejete bile v nebeška prebivališča, naj bodo že njihova imena in svetost znane ali skrite v sklepah božje previdnosti. Beseda „vseh svetnikov“ obsega vse popolne duše, vse uboge v duhu, vse krotke, vse žalostne, vse lačne in žejne po pravičnosti, vse usmiljene, vse tiste, ki so čistega srca, vse mirne, vse potrpežljive, vse tiste, kateri zavoljo pravice preganjanje trpé, vse tiste, ki so po stopinji vsih blagrov srčno in zmagovito se vzdigovali proti nebeškim višavam v svojem življenju in so dosegli svoj namen. Kdo jih zamore vse prešteti? kdo vse imenovati? Celó sv. Janez, ki je bil zamaknjen v nebeške prostore, obmolzne pri pogledu brezšteviline množice, ko je slišal število 12 tisuč zaznamovanih zmed vsakega 12 rodov, tedaj 144 iz vseh rodov Izraelovih otrok, pristavi še to-le: *Potem sem videl veliko trumo, katere nihče prešteti ni mogel iz vseh*

narodov in rodov in ljudstev in jezikov stati pred sedežem in Jagnjetom. In vsi so klicali z velikim glasom: Čast Bogu našemu, ki sedi na sedežu, in Jagnjetu. (Raz. 7, 4. 9.)

Koliko obsega tedaj beseda „vsi svetniki“? Vse za svetnike razglašene in vse v Bogu skrite, le Bogu znane svetnike skupaj. Med njimi so tudi — kdo bi tega ne čutil — kdo bi se tega ne veselil, naši učeni in dobrotniki, naši vrstniki in tovariši, naši znanci in prijatelji, naši stariši, bratje in sestre, ki so po srečni smrti sprejeti bili pred nami v nebeško veselje. Beseda „vsi svetniki“ pomenja vse tiste brezštevilne duše, katerim smo mi kedaj ali one nam duhovna ali telesna dobra dela usmiljenja skazovale, tiste duše, ki so kedaj z nami pod eno streho prebivale, tukaj v tej cerkvi molile ali darovale, duše tistih, s katerimi smo bili ves čas svojega življenja v tesni zvezi, ktere so po srečni smrti tje šle pred nami, kamor imamo tudi mi popred ali pozneje priti za njimi. *Blagor mrtvim, kateri v Gospodu umrjejo.*

Ali naj bi vam vse to popisoval? O predragi moji, mi vsi živo čutimo, da je katoliški praznik vsih svetnikov najbogatejši in najveličastniši praznik žetve v vsakem oziru. Ta praznik obsega vse v sebi, kateri so kaj dobrega storili iz ljubezni do Boga in do bližnjega. On obsega vse najboljše, najbolj čednostne, največe, najmenitnejše in najstanovitnejše duše vsih narodov, vsih rodov, vsih ljudstev in vsih jezikov. On obsega v resnici cvet vsega človeštva. Kteri poljedelec, kateri sejavec, kateri vrtnar je tedaj tako dragoceno in bogato žetev imel kdaj, odkar svet obstoji, kakor nam jo danes nebeški Oče, trojedini Bog, v neizmernih nebeških prostorih kaže? In koliko jih še dan za dnevom in uro za uro njegovi sv. angelji naberó, da bi krono življenja prejeli?

Ni tedaj čuda, da sv. cerkev vsaki dan v duhovskih molitvah kliče: *Hvalite Gospoda z nebes; hvalite ga na višavah. (Ps. 148, 1.) Hvalite ga vsi njegovi angelji, hvalite ga vse njegove vojskine trume. (Ps. 148, 2.) In zopet: Pojte Gospodu novo pesem; njega slava naj se razlega v zbirališčih svetih. (Ps. 149, 1.) In zopet: Hvalite Gospoda v njegovih svetih; hvalite ga v njegovi močni trdnjavi. Hvalite ga v njegovih močeh, hvalite ga v njegovi mnogoteri velikosti. Hvalite ga s trobentnim glasom, hvalite ga z brenkljami in citrami. Hvalite ga s prav glasnimi cimbalami, hvalite ga z veselimi cimbalami. Vse, kar sope, hvali Gospoda. (Ps. 150, 1—6.)* — Ni toraj čuda, da sv. cerkev v začetku današnje sv. maše kliče vsem vernim: *Veselim se vsi v Gospodu, obhaja je praznik k časti vsih*

svetnikov, ktere slovesnosti se angelji veselé in soglasno hvalijo Sina božjega. Radujte se, pravični v Gospodu! Poštenim se spodobi hvalno petje. (Ps. 32.)

c) Žetev je toliko veselejša, kolikor obilniše in kolikor večje so težave in nevarnosti, pod katerimi je sad zorel. In če to o navadni žetvi velja, tem bolj velja to o prazniku vsih svetnikov. Tudi v tem oziru je praznik žetve v duhovnem pomenu najsvetejši in najveličastniši na svetu.

Le pogledjmo brezštevilne izvoljene nebeške in prašajmo, kako so vsi ti sveti postali? Po katerem potu so hodili, da so bili sprejeti v žitnice nebeške? O kako čudovito se kaže naša sv. vera!

Judje so pričakovali od Mesija, da jim bo veliko pozemeljsko kraljestvo vstanovil, polno moči in slave. Nič bolje niso tudi učenci Gospodovi mislili o tem kraljestvu. Kristus pa vsem tem nasproti srečne imenuje uboge v duhu (ponižne), krotke, žalostne, pravice lačne in žejne, usmiljene, čiste, mirne, zavoljo pravice preganjane, tiste, ktere svet kolne in preganja ter lažnjivo govori zoper nje zavoljo njega in še pristavi: *Veselite se in veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.* (Mat. 5, 12.) Tako govorjenje je bilo njihovim predsodkom ravno nasprotno, pa on svojega govorjenja ni preklical, ampak je še ostrejše učil, ko je djal, da nebeško kraljestvo silo trpi in da ga bodo le tisti, kteri si silo delajo, potegnili na-se. Da, kdor se vsemu ne odpové, kdor njegovega križa ne sprejme na-se in ne hodi za njim, ne more biti učenec njegov. Da, kdor hoče svoje življenje ohraniti, ga bode zgubil. Kako ostro je bilo tako govorjenje. Kdo bi ga še prenašati mogel? Veliko jih je šlo žalostnih od njega, veliko zmed njih pa ga je sovražilo in preganjalo do smrti na križu. Kako težaven je pot, kteri pelja v nebesa, k svetosti, v večno zveličanje!

Le pogledjmo na tisuče in na milijone svetnikov in prašajmo jih, po katerem potu so hodili, da so zdaj vekomaj srečni v nebesih. Kako različni so tudi ti svetniki po svojem stanu, po naravi, po okoliščinah, v kterih so živeli, po rodovih in jezikih, nekaj imajo enakega vsi, kar se kakor rudeč trak vije v njihovem življenji, hodili so vsi po križevem potu, po potu trpljenja, mrtvenja in zatajevanja, po potu žalosti. Koliko so prestali na zunaj, skušnjav in bojov od znotraj. Vsi zamorejo o sebi reči, da so sejali s solzami, kar zdaj žanjejo z veseljem. Vsi so spoznali, da kdor se vsemu ne odpove, njega ni vreden. Od vseh velja, „da brez vojske ni zmage, brez trpljenja ni poveličanja“, „da se le skozi trpljenje pride v večno življenje“. Da,

tako se je v krščanstvu godilo, da so le tisti, ki so se popolnem čisti v stanu milosti božje v večnost podali, bili sprejeti v sv. nebesa. Naša sv. vera nas uči, da se mora pšenica zadnjega prahu v ognju vic očistiti, preden se sprejme v nebeško žitnico. Vsak svetnik je vojščak, cela truma svetnikov je cela četa trpinov tukaj na zemlji, vendar ne brez tolažbe in upanja na večnost. Pripravljena jim je krona pravičnosti. Sv. Janez vpraša v svojem skrivnem razodenji: *Kdo so ti, ki so oblečeni v bela oblačila? in od kod so prišli?* in dobi ta-le odgovor: *To so tisti, ki so prišli iz velike nadloge in so oprali svoja oblačila in jih obelili v krvi Jagnjetovi. Zato so pred sedežem božjim in mu služijo noč in dan v njegovem tempeljnu.* (Raz. 7, 12. 14. 15.)

Praznik vsih svetnikov je v resnici praznik žetve v duhovnem pomenu v cerkvi Kristusovi tukaj na zemlji in današnji dan toliko veselejši in veličastniši, kolikor dražji je sad te žetve, čim bogatejši in pod čim večimi nevarnostmi zori za žitnice nebeške. Sad te žetve so neumrjoče, čiste duše — svetniki, njih število je obilno in pod velikimi težavami so dosegli krono življenja. Tudi mi smo bili pri sv. krstu vsejani na njivo Gospodovo, sprejeti v sv. katoliško cerkev, da kakor dobra pšenica rastemo, cvetemo in zorimo pod milostjo božjo za nebesa. Tudi nas imajo nebeške ženjice — angelji pripeljati v žitnice nebeškega Očeta. Saj Bog hoče, da bi se vsi ljudje zveličali. Ne pojdimo tedaj danes popred iz tega svetišča, dokler se vpričo Boga in svetnikov njegovih ne vprašamo, smemo li upati, da, ako hodimo po tem potu kakor do zdaj, bodemo vzeti v nebeške žitnice. Ako vidimo, da ne, tje gori se ozirajmo, odkodar nam kličejo: Kviško srca bratje povzdiguje! Naj naš čas, sedanji svet, tudi po zemlji rije, časnega dobička išče, naš namen je tam gori. Naj nas hudobni svet, odtujen od Boga, s svojim zapeljevanjem in pohujšanjem obdaja vsake vrste, ne obupajmo, nebo nam v svojih in naših svetnikih močno roko podaja, poprimimo se je in raztrgali bodemo vse hudobne vezi in bomo prosti. Tudi svetniki, ki so tam gori, bili so ljudje kakor mi, v človeškem mesu, med zapeljivim svetom, med enakimi skušnjavami in nevarnostmi kakor mi, ki so morda manj milosti božje imeli kakor imamo je mi, pa so vendar srečno zmagali. Naj ljulika hudobije raste med nami in globoko svoje korenine in na široko svoja peresa poganja, čujmo in molimo, angelji božji nas varujejo. Naj bode vojska še tako vroča, po križevi in trnjevi poti hodimo. Po vojski pride zmaga in povelicanje. Hočemo ž njimi žeti, moramo tudi ž njimi tukaj sejati. Nam vsem veljajo besede

kralja Davida: *Kteri sejejo s solzami, žanjejo z veseljem. Hodijo in jokajo, kteri svoje seme sejejo; pridejo pa z veseljem ter nesejo svoje snope.* (Ps. 124, 5. 6.) Amen.

Matija Kolar.

2. Tudi nam je mogoče sveto živeti.

Veselite se in od veselja poskakujte,
ker vaše plačilo je obilno v nebesih.

Mat. 5, 12.

Po spričanju današnjega evangelija je učil Jezus na gori ljudi, ki so bili okrog njega zbrani, osem zveličanskih čednost, ktere so najpripravniši pripomočki k svetosti in zveličanju, ktere so edina pot v nebesa, in opominja jih k ubožtvu v duhu, k usmiljenju do revežev, h krotkosti, k potrpežljivosti in k čistosti srca; jim pravi zadnjič, da naj vse preganjanje, ki jih bo zadelo, potrpežljivo prenašajo, ker jih zavolj tega čaka veliko plačilo v nebesih. *Veselite se in od veselja poskakujte, ker vaše plačilo je obilno v nebesih.* — Danes, krščanski poslušalci, obhajamo god vsih svetnikov in z veseljem, ginjenim srcem se spominjamo tistih presrečnih, kteri, dokler so na zemlji bili, so vse pripomočke k svetosti in zveličanju zvesto in pridno obračali, vse težave in nadloge tega življenja s potrpežljivostjo nosili in zato zdaj v nebesih neizrečeno veliko — obilno plačilo uživajo; Boga gledajo od obličja v obličje in so deležni njegovega nebeškega veselja. — Danes mati katoliška cerkev zagrinjalo od nebes tako rekoč odkrije in nam da pogledati v tempelj božjega veličastva. Pokaže nam Zveličarja sveta na desnici nebeškega Očeta in blizo njega njegovo deviško Mater kakor kraljico nebes in zemlje; nam pokaže vse kore angeljev, očake, preroke, aposteljne in Jezusove učence, trume marternikov, spoznovalcev in vsih resničnih spokornikov; pokaže nam cele milijone svetih ljudi vsih preteklih stoletij iz vsih dežel in narodov, iz vsakega stanu, iz vsake starosti in obojega spola. Danes nam postavi naša sveta cerkev pred oči vse svetnike in izvoljene božje, ki so zavolj svojega lepega življenja na zemlji krono neumrjočnosti dosegli, da jih počastimo in se v nemamo, jih posnemati, po poti hoditi, po kteri so oni hodili. O kristijani, tudi za nas je Bog vstvaril lepa nebesa, tudi mi zamoremo vanje k toliko milijonov svetnikom priti, ako le po njih stopinjah hodimo in jih posnemamo v svetosti življenja. Rečem tedaj: Tudi nam je mogoče sveto živeti, ker 1. nimamo

večih zadržkov na potu kreposti, kakor so jih svetniki imeli in ker imamo 2. ravno tiste pripomočke k svetosti in zveličanju, kakor so jih svetniki imeli. — To je razdelek in kratki zapopadek moje današnje pridige, katero verno poslušajte!

1. Posvetnjaki pravijo, da je svetost le za duhovne in samostanske (klosterske) ljudi; nekteri celó pravijo: Jaz nočem biti svetnik, dosti mi je, da sem zveličan, in ako se jim ta ali ta svetnik v zgled postavi, da bi po njegovem zgledu tudi oni hudega se varovali in dobro delali, odgovoré: Ta in ta je bil svetnik, jaz pa nisem in tudi nočem biti. Taki zmoteni ljudje pač ne pomislijo, da, kdor se odpové svetosti, se ravno s tem odpové tudi nebesom, ki so plačilo svetosti; ko bi izvoljeni ne bili na zemlji se posvetili, bi zdaj ne bili tam, kjer so, v nebesih; in ako se mi na tem svetu ne posvetimo, ne bomo nikoli prišli v njih srečno družbo. Kakor ni srednje poti med nebesi in med peklom, tako je ni za zveličanje naše duše med svetostjo in nesvetostjo. Svetost je vsim ljudem zapovedana, naš cilj in konec, zavolj kterega smo na svetu, je, po svetosti hrepeneti. Jezus, edinorojeni Sin božji, je veličastvo svojega Očeta zato zapustil, da je na zemljo prišel nas učit pot k svetosti in zveličanju. *Bodite popolnoma*, nam vsim govori, *kakor je vaš nebeški Oče popolnoma*. Tudi aposteljni so se le s tem upirali, da bi nas k bogaboječemu življenju nagnili. Tako piše sv. Peter vsim, duhovnim in deželskim: *Kakor je on, ki vas je k veri poklical, svet, tako tudi vi v vsem svojem zadržanji sveti bodite; ker je pisano: Bodite sveti, kakor sem tudi jaz svet, vaš Bog*. Sv. Pavel opominja vse brez razločka: *Glejte, da se posvetite, ker brez svetosti nihče ne bo Boga gledal*.

K svetosti pa ni ravno potrebno, da bi kdo moral noč in dan moliti, se vedno postiti, ostra oblačila nositi, v puščavi živeti, vsega nedolžnega veselja se zdržati itd., temuč da dobro vselej ljubi in stori, hudo pa sovraži in opusti in zvesto spolnuje dolžnosti, ki mu jih vera in njegov stan nakladata. Po taki svetosti more vsak hrepeneti, — tako se posvetiti je vsakemu mogoče. Tako so se posvetili vsi izvoljeni, kterih god danes praznujemo in mi nimamo več zadržkov, kakor so jih oni imeli, ko so bili še na zemlji.

Praviš: Rad bi sveto živel, pa sem preslab, moja natora je vsa popačena, moja kri prevročá. — Ali so bili svetniki, dokler so bili na svetu, drugačne natore, druge krvi, kakor smo mi? Ali niso bili tudi oni v izvirnem grehu rojeni, ali niso tudi

oni v svojih udih čutili postave, ki je postavi božji nasproti? To nam spričuje celó v tretja nebesa zamaknjeni Pavel, da ni prost od hude poželjivosti in dasiravno je ostro živel, je vendar v sebi čutil zelo poželjivosti, ravno tako, kakor sv. Jeronim, kateri je v Betlehemu k Jezusovim jaslicam pobegnil; kakor sv. Benedikt in sv. Frančišek, ktera sta se po trnji valjala, in kakor sv. Bernard, kateri se je v sneg udrl, da bi svojo nedolžnost obvaroval. — Tudi pregrehe, ktere so nekteri svetniki storili, potlej pa s pokoro zbrisali, pričajo, da so bili svetniki slabi, kakor smo mi in da jim je bilo tudi mogoče greh storiti, kakor je nam. Ako vidimo med aposteljni nevernega Tomaža ali Savla, neusmiljenega preganjavca Kristusove cerkve; kadar slišimo, da je bila Marija Magdalena očitna grešnica, ali da je Avguštin deset let trdovraten v grehu živel, kaj bomo iz tega družega sklepali, kakor da so bili svetniki ljudje, kakor smo mi in da so nad seboj imeli take slabosti, kakoršne mi čutimo.

Spet drugi pravijo: Radi bi sveto živeli, pa čes svetom ne vlečemo, smo zaničevani in preganjani, in svet je toliko zapeljiv. Prazen je vaš izgovor! Ali niso bili svetniki tudi med zapeljivim svetom? Koliko britkost in stisk so morali prestati, koliko preganjanja pretrpeti, da so v krščanski veri stanovitni ostali? Cerkev nam pokaže danes trume, brez števila veliko marternikov, ki so zavolj Boga in svojega zveličanja dali svojo kri in svoje življenje, ki so bili ali od zob divjih zverin raztrgani, na žrjavci pečeni, v vrelem olju kuhani, z meči ali sekirami sekani ali sicer neusmiljeno morjeni. Kteri izmed vas je bil še kedaj zavolj krščanskega življenja pred sodnika vlečen ali obsojen in kaznovan? Kakorkoli zapeljiv je tedaj svet, vendar nikogar po sili k sebi in svojim šegam ne vleče; in ako sami nočemo, nam svet ne more v nebesa ubraniti in ako so svetniki premagali take ali večje posvetne zapeljivosti, zakaj bi mi manjih ne mogli?

Nekteri se izgovarjajo s svojim stanom, da jim je na poti v svetost in zveličanje zadržek. O, si jih dosti misli, govori sv. Krizostom, o ko bi jaz ne bil oženjen, ne bila omožena, ko bi ne imel tako razlečenega gospodarstva, tako čudnega moža, tako neukretnih otrok; spet drugi zdihujejo: ko bi jaz ne bil posel, ne tako ubog itd., o bi pač vse drugače, veliko pobožniše živel, bi se veliko lože posvetil in zveličal. Toda motite se, ki tako govorite; ker ga ni stanu pod solncem, v katerem bi človek, če le hoče, ne mogel sveto živeti in nebes si zaslužiti. Cesar kakor podložni, bogatin kakor ubožec,

imenitni in visoki kakor nizki, duhovni kakor deželski, vsak je dolžan in vsakemu je mogoče, lepo in sveto živeti. V nebeškem Jeruzalemu najdemo svete zakonske, ki so v lepi edinosti, sveti ljubezni in krščanski zdržljivosti med seboj živeli, zvestobo, ki so si jo pred altarjem prisegli, zvesto držali in s potrpežljivostjo nosili britkosti in križe tega življenja. Tamkaj najdemo svete starše, ki so v božjem strahu izredili svoje otroke in s pametno ljubeznijo skrbeli za njih časno in večno srečo. Tam najdemo svete gospodarje, ki so nad svojimi posli skrbno čuli, jih od hudega odvracevali in k dobremu napeljevali. Tam najdemo svete posle, ki so svojim gospodarjem pridno in zvesto delali in svoja dela Bogu darovali. Tam najdemo svete mladenče in deklice, kateri so čistost svojega srea neomadeževano ohranili, ki niso želeli svetu, temuč Kristusu dopasti, ki so si Kristusa za ženina izvolili in so zdaj ž njim zaročeni v večni ljubezni. Tam najdemo svete vdove in vdovce, ki so noč in dan premolili in v Boga stavili svoje zaupanje. Tam najdemo svete bogatine, ki v bogastvo niso zaupali, ampak ga v božjo čast in svojo in bližnjega potrebo obračali. Tam najdemo zadnjič svete ubožce, ki so svoje časno uboštvo s potrpežljivostjo in vdanostjo v voljo božjo nosili in nikoli želeli, po krivici obogateti. Vprašam vas zdaj: Ako je bilo svetnikom mogoče v svojih tako različnih stanovih sveto živeti in v nebesa priti, zakaj bi nam ne bilo mogoče? Če tedaj svojo slabost, zapeljivi svet in svoj stan preudarimo, ne najdemo več zadržkov na potu v zveličanje, kakor so jih nekdanj oni imeli; pa tudi ravno take pripomočke imamo k svetosti in zveličanju, kakor svetniki.

2. Ako ne živimo sveto in ne pridemo v nebesa, Bog tega ni kriv, ker nam je v to dal dosti pripomočkov; temuč sami bomo krivi, ker teh pripomočkov nočemo tako obračati, kakor so jih nekdanj svetniki obračali. Svetniki so imeli pripomočke k svojemu zveličanju: božjo besedo, svete zakramente in božjo milost. S temi pripomočki so premagali vse zadržke, ki so se jim nastavljali na potu boga-boječnosti. Ravno ti pripomočki so pa tudi nam v ponudbo.

a) Velik pripomoček k pobožnemu življenju je beseda božja, ki se vam ob nedeljah in praznikih s prižnice oznanuje. Božja beseda je luč, ki razkropi temo nevednosti, je ogenj, ki požge globoko vkošeninjene hude navade; je rodovitno seme, ki v dobri zemlji stoteri sad obrodi. Sv. Krizostom pravi: *Božja beseda napravi iz volkov ovce, iz tigrov pohlevne ljudi, iz nečistnikov čiste, iz krivičnikov pravične.* *Sega, kakor govori sv. Tomaž, v sredo srca in obudi v*

grešniku kesanje in vžge v pravičnem še večje hrepenenje po krščanski popolnosti. Obilnokrat je že božja beseda razodela svojo moč, je razsvetlila jude in ajde in k pokori obudila cestninarje in očitne grešnike. Zakaj pa sedanji čas božja beseda nič več ne obrodi tacega sadu? Ker so ljudje že s tem zadovoljni, da jo slišijo, ni jim pa mar, da bi po nji tudi živeli. Sv. apostelj Jakob pravi: *Kdor božjo besedo posluša, pa je ne stori, je enak človeku, kateri svoj obraz v zrkalu ogleda in proč gre in brž pozabi, kakšen je bil,* in on ne omije svojega obraza, dasiravno je najdel madeže nad njim. Ni toraj čuda, da ta zveličavni pripomoček, po katerem se jih je toliko posvetilo in zveličalo, današnje dni nič več ne prinese tako lepega sadu.

b) Drugi močan pripomoček k svetosti in zveličanju je vredno prejemanje sv. zakramentov, posebno pokore in sv. rešnjega Telesa. Sv. zakramenti so od Jezusa k našemu posvečenju postavljeni. Zakrament sv. pokore tirja od nas, da svojo vest skrbno sprašamo, svarljivost in hudobo svojih grehov spoznamo in jih iz ljubezni do Boga objokujemo, — trdno sklenemo greha in grešne priložnosti se ogibati in storjeno krivico po mogočnosti popraviti, se svojih grehov ponižno in odkrito obtožimo, spovednikovo opominovanje, svarjenje in svetovanje voljno poslušamo in se od njega naloženi pokori ponižno podvržemo. Brez tega ne moremo odpuščenja svojih grehov upati. Sv. rešnje Telo je v spomin Jezusovega trpljenja in smrti in v hrano naši duši postavljeno. Spomniti se tedaj moramo njegovih nauk, izgledov, njegove neskončne ljubezni, njegovega britkega trpljenja in njegove grenke smrti, in ta spomin nas more od greha oplašiti in k dobremu nagniti; ako ta zakrament tako prav pripravljene prejmemo, nam dá milost, moč, hrano in blagoslov. Kolikokrat sta ta sv. zakramenta svojo moč pokazala; koliko grešnikov je rešilo po njiju svojo dušo za večno življenje! Niso vsi, ki jih zdaj svetnike častimo, ves čas svoje nedolžnosti ohranili in sveto živeli; so svetniki nekteri v nebesih, ki so bili nekoliko časa ravno tako veliki grešniki, kakor smo mi; toda sčasoma so se spokorili, svojo vest od greha očistili v zakramentu sv. pokore, svojo dušo nahranili s presv. Telesom Jezusovim za večno življenje in so ves prihodnji čas svojega življenja v službi božji doprinesli. — Zakaj dandanašnji ta sv. zakramenta nič več ne obrodit tacega sadu? Zato, ker jih nekteri prejemo v svoje lastno pogubljenje, stavijo vanja predrzno zaupanje ter mislijo, da jih bota brez lastnega prizadevanja posvetila in zveličala, čeravno ne zapusté greha in grešne priložnosti.

c) Močen pripomoček k zveličanju je milost božja. Milost božja razjasni našo pamet, da resnico spoznamo in omeči srce, da jo ljubimo in po nji ravnamo. Milost božja ginja našo vest in opominja, s pota hudobije stopiti na pot svetosti in pokore ne dalje odlašati, milost božja nam pomaga vse težave, ki jih na stezi v nebesa najdemo, premagati in reči smemo s sv. Pavlom: *Vse zamorem v tistem, ki me podpira.* — O koliko čudežev je že milost božja pri ljudeh storila! Z gnado božjo navdani so premagali svetniki sami sebe, svet in hudiča, so prenesli vse nadloge in preganjanje in celo silno smrt! Zakaj milost božja tudi pri nas ne stori tega? Zato, ker Boga zanjo premalo ali celo nič ne prosimo, ker ji, ako nam jo dá, srce zaklepamo, ker se razsvetljenju in nagibanju sv. Duha ustavljamo, ali ker z milostjo božjo vred sami nočemo delati.

Mogoče je tedaj tudi nam posvetiti se in zveličati, ako nam je resnica; saj nimamo več zadržkov na potu svetosti, kakor so jih svetniki imeli; imamo pa ravno take pripomočke k svetosti, kakor so jih izvoljeni božji imeli. Kar je bilo mogoče svetnikom, je tudi nam. Svetniki so nam postavljeni v izgled, kterege moramo posnemati in nam kažejo pot, po kateri moramo hoditi, ako hočemo na svoj pravi — nebeški dom priti. Ako jih tù v svetosti posnemamo, bomo tudi kedaj njih večnega veličastva deležni. In veliko — neizrečeno veliko bo naše plačilo v nebesih, ker Kristus pravi: *Veselite se in od veselja poskakujte, ker vaše plačilo je obilno v nebesih!* Amen.

† Josip Rozman, dekan.

Spomin vernih duš v vicah.

I. Kaj nas grobi učé?

Sveta in dobra je misel, za mrtve moliti. Mak. 12, 46.

Že prav stara navada je, da gredo včerajšnji in današnji dan, ki je spominu vsih vernih duš posvečen, otroci, tudi odraščeni, omoženi in oženjeni otroci, večkrat dve, tri ali še več ur hodá tje, kjer so njih starši, kjer so njih oče ali mati pokopani. In po več krajih je navada, da se otroci, manji in večji otroci, ob nedeljah in praznikih

pred službo božjo ali potlej na pokopališči pomudé in molijo pri grobu svojih staršev, bratov, sester, prijateljev; veliko jih je videti, da tukaj milo jokajo pri grobu svojega očeta ali svoje matere, svojega brata ali svoje sestre; veliko jih je, ki se na grobu svoje ranjce žene ali svojega ranjcega moža v solzah topé. To je lepa navada, to je znamenje, da so dobri otroci, da so bogaboječi, zvesti zakonski, ker tudi suhe koščice svojih pokojnih časté in njih spomin z žalostjo obhajajo. Kristijani, bili ste včeraj, morebiti tudi danes pri grobu svojega očeta ali svoje matere, brata ali sestre; prosim vas, pojdite še enkrat, pojdite še zdaj z mano v duhu in pojdite večkrat sami otroci k grobu svojih staršev, pojdi, zakonski, k grobu svojega moža ali svoje žene; pojdi, prijatelj, k grobu svojega prijatelja in uči se, kako se imaš do svojih pokojnih zadržati. Grobi nas učé: 1. spomin pokojnih z žalostjo obhajati, 2. njih poslednjo voljo natanko spolnovati, 3. veseliti se, da se kmali z ranjceimi spet vidimo in 4. če so v kraji očiščevanja, jim po svoji moči iz njega pomagati.

I.

Če koga velika nesreča zadene, če mu starši, otroci, prijatelji umrjú, je večidel pobit in žalosten in solzá se ne more zdržati. Vera nas sicer uči, da se moramo vselej božji volji popolnoma podvreči, vendar pa naše telesne nature ne predela in solz, ki se človeku po nevedoma po licih uderejo, ne more ustaviti. Pa saj je tudi Jezus, začetnik sv. vere, pri grobu svojega prijatelja Lazarja jokal: tedaj tudi nam umrle brate in sestre ni obžalovati prepovedano. In saj se človek skoraj ne more solz zdržati, če si pokojnega prav živo pred oči postavi, zdi se mu, kakor bi njegov prijazni glas slišal in njegov mili obraz videl. Če njegov grob pogleda, se spomni dobrot, ki mu jih je pokojni skazoval, se spomni veselja, ki ga je ž njim vžival. Tako se spomni hvaležni otrok na grobu svojih staršev dobrot, ki so mu jih od začetka njegovega življenja skazovali. Tukaj, si misli, počivajo v smrtnem spanji tisti, ki so mi življenje dali. Tukaj počivajo moj oče; o pač dober oče so bili — ž njimi pa sem vse zgubil; tako dober oče so bili, tako ljubeznjivo so za me skrbeli; tako trdo so delali, zgodaj in pozno, da bi me bili mogli prerediti; marsikak košček kruha so svojim ustom pritrkali — večkrat sami stradali — da bi jaz po njihovi smrti kaj jesti in živeti imel, da bi mi ne bilo treba revščine trpeti. Zdaj pa jih več ni! temni grob mi jih je zaveznil! In — tukaj so pokopani moja mati, ki so za

me še veliko več kakor oče storili in trpeli; tolikrat so me morali otroka prevzdigniti, položiti, jokajočega tolažiti, me neprenehoma na svojih trudnih rokah nositi; večkrat niso mogli cele ure — večkrat celo noč nobenega očesa zatisniti; večkrat se niso mogli najesti, še celó enega očenaša niso utegnili zmoliti, da bi jih ne bilo moje vpitje zbudilo. Zdaj pa jih več ni, črna zemlja jih je pokrila! Da, tukaj leže tvoji starši, tukaj tvoj oče, tukaj tvoja mati pokopani: O misli na njih grobu, koliko so še-le storili, da bi te bili lepo po krščansko zredili, v dobrem, v nedolžnosti, v strahu božjem ohranili, te od hudega — od prvega velicega greha odvrnili! Kako radi so te v šolo, k pridigam, h krščanskemu nauku pošiljali! Kolikrat so te k molitvi, k branju, k pogostnemu prejemanju sv. pokore in sv. rešnjega Telesa opominovali! Kako skrbno so te od slabih tovarščin, od nevarnih razveselišč, od igre, od prevzetnosti v noši odvrčevali! Koliokrat so te tvoj krščanski oče, tvoja že tako vsa nadložna mati s solznimi očmi, s povzdignenimi rokami za božjo voljo in zavolj tvoje duše prosili, morebiti še v svoji zadnji boleznì, še na smrtni postelji opominovali in prosili, ne tje in tje hoditi — s tem fantom — s tem dekletom se ne pečati, o pravem času domu hoditi. — Pa koliko so pomagali lepi nauki in opombe tvojih staršev? Kako si jim njih ljubezen in skrb povračeval? Ali si jim delal veselje; pa kaj pravim veselje, ali jim nisi žalosti in britkosti s svojo nepokorščino, s svojo razrobljenostjo, s svojim grdim zadržanjem — toliko žalosti in britkosti napravil, da si jim s tem življenje ogrenil in prikrajšal, da si svojega očeta, svojo mater pred časom pod zemljo — v grob poravnal?

Tukaj leži, si misli zapuščeni zakonski, moja žena, ki mi je bila tako dobra, tako zvesta tovaršica, ki je veselje in žalost z menoj delila, ki mi je težo tega življenja nositi pomagala, s katero sem še dolgo živeti želel. Tako dobra gospodinja in mati je bila, noč in dan je skrbela za časno in večno srečo nama izročениh otrok; še v svojem zadnjem pojemljeju so ji bili zapuščeni otroci najbolj pri sreči — s pojemljočim glasom mi jih je še priporočevala in me milo prosila, jih ne zavreči, temuč se jih usmiliti sirot in jih tako izrediti, da se bodo kedaj v nebesih spet videli! — Tukaj leži, si misli zapuščena vdova, mož, pač dober mož, gospodar in oče je bil, molitev in delo je bilo njegovo največje veselje, kako skrbno je otroke od hudega na dobro obračal, kako rad je ž njimi molil, kako mi jih je priporočal še v zadnjem trenutku, predno je izdihnil svojo blago dušo, naj jim bom dobra in skrbna mati, naj jih vendar varujem, da nobeden ne bode pogubljen!

Tukaj leži dragi prijatelj, ki mi je toliko dobrega skazal; kolikrat mi je solze iz oči otrl, iz koliko časnih in dušnih potreb pomagal, kolikrat s svetom in djanjem na roko šel; kako močno si je prizadeval, mi veselje storiti, žalost in bolečino pa zmanjšati. Zdi se mi pa tudi, kakor bi še zdaj pri njegovi smrtni postelji stal in njegove zadnje besede slišal, ki so jih njegova mrtvaška usta govorila; vidim še njegove udrte oči, kako jih je za menoj obračal, kako milo me je še ž njimi pogledoval, kakor bi mi bil reči hotel: *Zavolj tebe tako težko umrjem*. Čutim še njegovo mrzlo roko, katero mi še zadnjikrat poda, slovo od mene vzame in me svoje ljubezni zagotovi. Ali je mogoče, da bi človek, če si vse to prav k sreči vzame, pri smrti svojih ljubih domačih ne žaloval in ne jokal tudi, kadar se jih spominja? In Bog, kateri nam solze daje, nam jih ne bo zameril teh solz, katerih so pokojni, če so bili dobri, tudi vredni, nam pa čast delajo, ker, če posiljene niso, razodevajo hvaležno srce do ranjcih.

II.

Kristijan, kateri spomin svojih ranjcih bratov in sester časti, tudi njih poslednjo voljo natanko spolnuje. Večkrat se zgodi, da starši svojim otrokom, mož svoji ženi, žena možu, prijatelj svojemu prijatelju pred svojo smrtjo kaj naročé, postavim, kako škodo na premoženju ali dobrem imenu storjeno povrniti, dolgove poplačati, kakšno dano pohujšanje ustaviti, grešnika posvariti itd. In kako sveto mora to naročilo, ta poslednja volja naših ranjcih vsakemu biti, kako skrbno si mora prizadevati, vse, kar so mu oče, mati, mož, žena, prijatelj še na smrtni postelji naročili, natanko spolniti. Nikar ne misli, da zato, ker so zdaj mrtvi in te nič več v odgovor pred se poklicati ne morejo, dane obljube spolnovati nisi dolžan. Saj obljuba dolg dela, in če si ti v posestvu njih premoženja, ga moraš tudi natanko tako obračati ali razdeliti, kakor so ti naročili, sicer imaš ti ptuje blago — krivično blago na svoji vesti in strašna odgovornost te zavoljo tega čaka na dan sodbe božje.

Še bolj zvesto in natanko pa moramo tisto poslednjo voljo svojih ranjcih spolnovati, h kateri nas že božja zapoved in lastna sreča veže. Takšni so lepi nauki, ki jih starši še na smrtni postelji svojim otrokom dajo. Če umirajoči oče ali umirajoča mati še s podrtim glasom otrokom, ki okoli mrtvaške postelje stojé, pravi: *Otroci, Bog vas obvari, živite lepo in pobožno, imejte Boga vedno pred očmi, modro, pošteno se povsod zadržite, radi molite,*

radi delajte, zapeljivih ljudi se bolj kakor strupene kače varujte in nikar svojemu očetu, svoji materi še v grobu sramote ne delajte! Kako globoko bi si morali otroci te poslednje besede svojih umirajočih staršev v srce vtisniti! Ta nauk bi jim moral zmiraj — posebno pa v skušnjavi, v nevarnosti v greh — močno po ušesih doneti, doneti: „Nikar svojemu očetu, svoji materi še v grobu sramote ne delaj!“ — Toda marsikteri otrok pač prehitro svojih pokojnih staršev in njih naukov pozabi! Tukaj popiva malopridni sin, zapravlja premoženje, ki se ga še pot njegovih ranjeih staršev drži! Tukaj doprinaša razuzdana hči vse nesramnosti, se vlačí, potepa in svojim pobožnim starišem še v grobu nečast dela! O otroci, oslepljeni otroci, ali so bile to obljube, ki ste jih svojim umirajočim staršem s solznimi očmi storili? S kakšnim srcem bote kdaj mogli spet pred njih oči stopiti? Ali se smete veseliti, da jih bote kdaj spet videli? Kaj še, to zamore le kristijan, ki poslednjo voljo svojih ranjeih zvesto spolnuje in lepo krščansko živi.

III.

Tak pravični kristijan se veseli in hrepeni svoje umrle brate spet videti. Veseli ga in tolaži ta resnica, da je smrt le most v boljše in večno življenje, kjer bomo vse svoje umrle brate in sestre spet najdlí. Moji pokojni bratje, si misli, ki sem jih toliko ljubil, ki so bili tako dragi mojemu srcu, ki sem jim toliko solzá daroval, še živé in so srečniši kakor mi, dokler se še po tej solzni dolini — po zemlji sprehajamo. Popotni se ja veseli, ko po težavni in nevarni poti spet na svoj dom pride, in tako so moji prijatelji na svoj pravi dom, v nebesa, prišli. Pot svojega življenja so dokončali. Nič več jih ne teží pot tega življenja, ki je tolikrat s trnjem preprežena, kjer je toliko solzá jokanih. Zdaj jim Bog sam solze iz oči otera; zdaj žanjejo z veseljem, kar so žalostni sejali. Tam jih bom spet vse najdel, svoje ljube in drage, niso ne za-me za vselej zgubljeni, samo pred menoj so šli — nobenega pa nisem zgubil, vse bom spet najdel. Njih telo, obleka njih duše, je tukaj v grobu ostala, toda ni jim veliko mar za njo, kakor se kdo za staro, raztrgano opravo jako ne peča. Svoje ranjke prijatelje, četudi so ta svet zapustili, sem vendar vse ohranil; tudi v večnosti ostanejo moji prijatelji, tam jih bom vse spet najdel. Gotovo, spet vas bom najdel, si misli otrok, vi dobri starši, ki sem vas tako zgodaj zgubil! Spet vas bomo najdlí, ljubi otroci, si mislijo starši, ki ste nam bili v cvetju vašega življenja odzvzeti in ko je bilo z vami vse naše upanje pokopano. Spet te bom

najdel — najdla, žena — mož, ki se mi je bilo tako težko od tebe ločiti. Spet te bom najdel, moj prijatelj, moj dobrotnik, ki si bolj za-me, kakor za-se živel in mi pozemeljsko življenje tako polajšal in osladil. Vas vsih, vi pokojni prijatelji, se bom kdaj na unem boljšem svetu spet oklenil in nič več se ne bomo ločili. Tako se tolaži kristijan pri smrti svojih bratov in prijateljev z upanjem, da jih bo unkraj groba spet najdel.

IV.

Ker pa gotovo vedeti ne more, ali so že njegovi blagi prijatelji v kraji večnega veselja, si vse prizadene, jih, ko bi bili morebiti še od gledanja obličja božjega zadrževani, kmalo vanj spraviti. Od mrličev moramo sicer vselej najboljše misliti, vendar nas pa vera uči, da pride duša po telesni smrti ali v nebesa, če je v milosti božji brez vsega tudi najmanjšega madeža svet zapustila, ali v vice, če se je sicer v milosti božji s tega sveta ločila, pa še zavoljo svojih storjenih grehov ni božji pravici zadostila in ima še manjih grehov nad seboj, ali v pekel, če je v smrtnem grehu brez milosti s tega sveta šla.

Tedaj še enkrat rečem: Glej, tukaj je tvoj oče, tukaj je tvoja mati pokopana; pa le njih telo, ki je morebiti strohnelo, tukaj so le njih suhe kosti pokopane; kje pa je njih duša, njih neumrjoča duša? Najboljše sicer upamo, toda kristijanje! ne smemo samo upati, temuč moramo tudi verovati. Vera nas pa uči, da gre človekova duša po telesni smrti ali v nebesa ali v pekel ali v vice. Kje je tedaj duša tvojega očeta, tvoje matere? Morebiti v vicah, morebiti že dolgo, že več let dolgo v vicah in zavoljo tebe, ker so ti bili predobri, ker so ti preveč pregledovali. Otroci, nehvaležni otroci, ali hočete, da so vaši starši, ki so že na zemlji toliko zavoljo vas prestali, ali hočete, da so na unem svetu zavoljo vas nesrečni? Poslušajte mili glas svojega očeta, svoje matere, ki se iz ognjene ječe, iz vie, do vas razlega: Usmilite se me, usmilite se me saj vi, moji otroci! Poslušajte svojo mater, kako zdihuje: Otroci, pogledjte svojo mater, koliko trpim v sklečem plamenu, iz kterega si pomagati ne morem. Ali ste že pozabili, koliko sem z vami prestala, koliko noči prečula in koliko si prizadjala, vam vsako trpljenje pomanjšati ali polajšati; nikar tudi mene v tolikem trpljenju brez pomoči ne puščajte; vendar pokažite, da ste moji otroci! Spolnujte svete in nauke, ki sem vam jih dajala, živite v miru in edinosti med seboj, zadržite se pred Bogom in ljudmi pošteno, molite radi — molite tudi za-me in

pomagano mi bo! — Poslušajte svojega dobrega očeta, otroci, ki sem vas tako presrčno ljubil, vaše solze, ktere ste pri moji smrtni postelji točili, so mi povedale, da tudi vi mene ljubite in veselo upanje sem s sabo v večnost vzal, da, ko bi tudi ondi imel kaj božji pravici plačevati, mi bodo moji otroci na pomoč hiteli. O otroci, nikar me v mojem upanji ne goljufajte, saj ste kri od moje krvi in kost od mojih kosti; saj veste, koliko sem se trudil, vam tudi po smrti kaj zapustiti, da sem večkrat raje sam stradal, kakor bi bil vas pomanjkanje trpeti pustil in vi me bote v tem trpljenji brez pomoči puščali? Da bo pa meni pomagano, povrnite tisto škodo, plačajte tisto dolg, raztrgajte tisto prijaznost, s katero ste se zavozlali, opustite tisto hudo navado: kleti, pijančevati — in molite za-me, saj veste, da Bog grešnika ne usliši!

Glej, zakonski, tukaj leži tvoja žena, pa samo njeno telo, ki je že strohnelo, njene suhe kosti tukaj leže; kje pa je nje duša, njena neumrjoča duša? Morebiti v vicah, morebiti že dolgo, že več let dolgo v vicah in zavoljo tebe, ker si jo k toliko grehom, k toliko krivicam napeljal, ki se jih je sicer v življenji spovedala in jih obžalovala, zavoljo katerih ona še vendar božji pravici ni zadostila; ali hočeš, da ona, ki je že na zemlji zavoljo tebe toliko trpela, naj še v večnosti — v vicah trpi? Poslušaj tedaj svojo trpečo ženo, kako milo kliče: „Če me je že ves svet zapustil, se me vsaj ti, moj mož, usmili! Pomagala sem ti trpljenje tega življenja nositi in ti bi se me pri mojem trpljenji ne usmilil, bi ne molil za-me? Da mi bo pa tvoja molitev pomagala, živi trezno in zdržljivo, skrbi bolj za najine otroke, izredi jih v strahu božjem, ohrani v nedolžnosti, varuj jih pred zapeljivostjo!“

Tukaj leži tvoj brat, tvoja sestra, tvoj prijatelj pokopan! Toda le njihovo telo, ki je že strohnelo, le njihove suhe kosti tukaj leže, kje pa je njih duša, njih neumrjoča duša? Morebiti v vicah, v kraju očiščevanja, morebiti že dolgo, že več let dolgo v vicah! Ali jih hočete brez pomoči pustiti? Le poslušajte, kako se njih mili glas iz zapaljenega brezna razlega: Usmilite se nas, usmilite se nas vsaj vi, naši bratje, vsaj ve, naše sestre, vsaj vi, naši prijatelji! Usmilite se nas, ker nas je težka Gospodova roka zadela!

Poslušajmo vsi motni glas, ki ga posebno danes vse verne duše iz vic po materi katoliški cerkvi k nam ženó in usmilimo se jih vsih, ker jih je vse Gospodova roka zadela in ker usmiljenja potrebujejo, ker so že po krščanski ljubezni z nami sklenene; molimo za nje,

sprejmimo pa tudi za-se od njih resni nauk v pravo poboljšanje. Ni zadosti, za mrtve le moliti, temuč vsak se mora sam greha očistiti, Boga za milost in odpuščanje svojih lastnih grehov prositi, sam pokoro delati, če hoče, da bo Bog tudi tisto molitev uslišal, ki jo za ranjce brate in sestre k njemu pošiljamo. Ti sin, hči, moliš za svojega pokojnega očeta, mater, ki si jih tolikrat razžalil, ki si jih preganjal, iz hiše zgnal, ki si jih stradati in od vsega zlega konec jemati pustil. Ti oče, mati, sta s svojimi otroci ravnala tako neusmiljeno, šiba in poboj je bil njih vsakdanji kruh, kletev njih jed, ki so jo vsak dan s svojimi solzami mešali; tolika dela sta njih slabim ramam nakladala, da so morali pod njimi omagati, da so komaj ure čakali, ko jih bo smrt od neusmiljenih staršev rešila. Ti mož, ki si s svojo ženo tako grdo ravnal, ki si jo preganjal, pobijal in komaj čakal, da so ti jo zagrebli! Zdaj pa klečite na njih grobu in molite za njih ubogo dušo. Ali ne veste, da vas ti razžaljeni starši, ti mučeni otroci, ta uboga žena zdaj pri Bogu tožijo? Jokajte sami nad seboj grenke solze kesanja, obrodite vreden sad pokore in prosite sami za-se Boga, da vam grehe odpusti, potlej še-le pridite k grobu teh zavrženih, prosite za Bogom tudi nje za odpuščanje, prosite jih, da se Bog vas usmili, in če se res kesate in vse zeló, kar bi bilo v vaši moči, popraviti želite, potlej Boga prosite, da bi tem zavrženim in trpečim polajšal in Bog vas bo uslišal, vam grehe odpustil in zavoljo vaše pokore tem ubogim dušam usmiljenje skazal. Morebiti se bo k letu obsorej že izmed nas kdo med njimi v kraji očiščevanja — v vicah znašel, morebiti tisti, ki danes najmanj na to misli in bo ž njimi vred zdihoval in prosil svoje žive brate in sestre — vse kristijane za pomoč. In potem bodo tudi nam s tako mero merili, s katero smo mi dušam v vicah merili; bodo tudi nam pomagali, ker smo mi drugim pomagali. Amen.

† Josip Rozman, dekan.

2. Nauk, da so vice, in kako imamo pomagati dušam v vicah.

Sveta in dobra je misel za mrtve moliti, da bi bili grehov rešeni.

II. Mak. 12, 46.

Verujem v občestvo svetnikov — te znane besede nas spominjajo vsak dan, ko molimo apostoljsko vero, tolažilne verske resnice,

da nismo tako osamljeni na zemlji, ampak da smo v občestvu ali v zvezi z drugim svetom in sicer v taki zvezi, kakor so med seboj zvezani udje enega telesa. To naše občestvo bo pa do sodnjega dne obstalo iz treh velikih oddelkov in ti so: zmagovalna cerkev ali izvoljeni v nebesih, vojskujoča cerkev ali krdelo kristijanov na zemlji, ki se morajo še bojevati za venec zmage in v sredi med njima je trpeča cerkev ali družba vernih duš v vicah, kjer se duše ranjcih pokoré za male grehe in za časne kazni, za ktere se niso tukaj na svetu dosti spokorile in kjer trpé hude kazni toliko časa, dokler niso popolnoma očiščene in vredne gledati obličje božje. Z veseljem smo se spominjali danes dopoldne prvega oddelka teh naših soobčanov; sv. katoliška cerkev nam je pred oči stavila v vsej slovesnosti tiste presrečne in slavne trume zmagovalne cerkve, ki se že veselé zedinjenja s trojednim Bogom, tiste neštevilne čete očakov in prerokov in aposteljnov in učenikov in spoznovancev in mučenicov in devic belo oblečenih, ki hodijo za Jagnjetom in mu prepevajo sladko pesem, ktere nihče drugi prepevati ne zna. Ali to veselje za nas danes popoldne mine. Mesto glasov veselja in slave zabučé popoldne na naša ušesa žalostni, tužni glasovi: *Usmili se jih, o Gospod! Reši jih, o Gospod!* Prime nas sv. cerkev tako rekoč za roko in nas popelje obiskat danes popoldne in jutrašnji dan drugi oddelek naših družbanov, obiskat uboge dušice predragih naših ranjcih, naših bratov in sester, naših sorodnikov in prijateljev, ki se še očiščujejo v perečem ognji neskončno ostre pravice božje, v groznem plamenu strašnih vic.

Odletelo je listje raz dreves, usahnile so zelene bilke po livadah, pokošene so ljube rožice po travnikih in tudi dragih ptičkov petje obmolnilo je, le pusta mrzla sapa brije skoraj ves božji dan po rujavem mahu in praznem strnišču, ali pa pometa z ravno naletelim listjem, dokler tudi te podobe smrti v naravi gosta megla ne zakrije v nočno tmino. Ravno s tem žalovanjem narave se pa strinja praznik, ki ga bomo po vesoljni sv. cerkvi jutri obhajali, namreč god vernih duš v vicah. Komu pa se ne stori milo pri srcu, ko se približa ta dan? Kteri katoličan se ne spominja danes — pravim vsaj danes — z žalostnimi čutili tužnega kraja jokú in strahú? Kdo nima žalovati še za nobenim izmed svojih dragih? Kdo ne želi videti vsaj še enkrat tiste ljube oči, tiste dobre roke, spoznati tisto blago sree, ki nas je tolikanj ljubilo? Pa, ah, če ga tudi ni dne, da bi nanje ne mislili, če jih tudi objemamo s čutili svojega srca, vendar v resnici so ti naši rajni ločeni od nas, daleč so proč od nas. In kakor nas to boli in z žalostjo napolnuje, da smo tako ločeni od svojih ljubih, nas le

še strašneje presune misel, da znabiti oni niso še srečni, da morebiti trpé in prosijo naše pomoči. Žalostno pojó zvonovi na vernih duš dan, njih tužno donenje se razlega čez hrib in plan in kakor iz unega sveta nam njih skrivnostni glas globoko odmeva v srce in nam bije na uho pretresujoče in mile besede: *Usmilit se me, usmilit se me, vsaj vi prijatelji moji, ker roka Gospodova me je zadela!* Ah, komu se ne zdi tako znan ta glas, kdo ne meni, da ravno njemu velja ta mila prošnja? Kdo ne sklene z žalostinkami, ki se pojó v cerkvi in na pokopališči, svojih srčnih izdihljejev, svojih iskrenih molitev za tiste uboge duše, ki so mu najbliže ali pa, ki najbolj potrebujejo pomoči. In ravno to je najslajša tolažba za nas, da mi namreč ubogim dušam v vicah zamoremo pomagati iz njih trpljenja. Z ljubeznijo in sočutjem, katero gojimo do svojih ranjcih, preselimo se tedaj danes za nekaj časa na ta žalostni kraj trpljenja ter prepričajmo se 1. da so vice in da so kazni v vicah hude, 2. da se pa dušam v vicah zamore pomagati in kako da smo jim dolžni pomagati. Začnem v imenu Jezusovem.

I.

a) Iz razodenja božjega vemo o vicah z vso gotovostjo dve resnici, prvič, da so vice, t. j. kraj, kjer se očiščujejo duše malih grehov in časnih kazni, duše, ki so se ločile od tega sveta sicer neomadeževane s smrtnim grehom, in ki tedaj ne morejo biti obsojene v pekel pa tudi ne popolnoma brez peg kakega zadolženja, in ki tedaj ne morejo naravnost v nebesa iti, ker nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo. Drugič pa spoznamo iz razodenja, da verni na zemlji tem dušam lahko pomagajo z molitvami in dobrimi deli. Vero, da so vice, imeli so že judje v stari zavezi. Tako se bere v knjigah Makabejskih, kako da naj se opravljajo molitve in daritve za ranjimi. Juda Makabejec je sam ukazal veliko daritev napraviti v tempelju za ubite svoje vojake. In te lukve Makabejev so nam še danes sv. pismo. — V Tobijevih bukvah pa stoji zapisano: *Deni svoj kruh in svoje vino na pokopališče pravičnega, ne jej in ne pij pa od tega z grešniki.* Teh besedi nihče drugače ne razlaga, kakor: napravi pogrebščino, pokličí uboge in daj jim miloščino, da bodo molili za ranjkega. — Tako je tudi jokal in se postil za Savla in Jonatana in za vse vojščake, ki so padli v boji, kralj David. Vse to je pa storil on in tako so delali drugi, da bi se Bog usmilit duš umrlih, ker ravno tačas, ko so želeli judje od Boga kaj izprostiti, so se postili.

Še bolj jasno nam pa potrjujejo to starodavno vero Jezusove besede same, ko pravi, da *greh zoper sv. Duha ne bo odpuščen ne na tem, ne na unem svetu*. Iz teh besedi lahko vsak spozna, da nekateri grehi zamorejo odpuščeni biti tudi na unem svetu, ali v nebesih se to ne zgodi, ker nič grešnega ne more noter iti in v peklu tudi ne, ker iz pekla ni rešenja; tedaj mora biti na unem svetu še tretji kraj, kjer se duše pokoré za svoje zastale dolgove, preden stopijo v nebeško kraljestvo, da lahko potem s psalmistom rekó: *Šle smo skoz ogenj in vodo in ti si nas peljal venkaj na kraj poživljenja*. — Sv. apostelj Pavel pa piše: *Čemu se dajo zanje krstiti, ako mrtvi ne vstanejo od smrti?* Ta krst pa tukaj ne pomeni krst vode, ampak krst pokore in zatajevanja in apostelj hoče reči: kako morejo oni trpljenje prestajati za rajne, ako bi ti od mrtvih ne vstali?

To vero na vice pa tudi sv. katoliška cerkev zvesto hrani od apostoljskih časov. Kakor je stara daritev sv. maše, tako starodavna je tudi molitev za mrtve. In to misel, da je nek kraj, kjer se dušam rajnih na unem svetu more pomagati, nahajamo ne le pri judih in turkih, ampak celo pri paganih. Kar imajo pa vsi narodi, kar je našemu srcu tako rekoč prirojeno, to ni izmišljeno, ampak to je resnica, to je od Boga samega v človeško srce zapisano.

Tega nas pa tudi prepriča naša lastna pamet. *Ali veste, da bo treba od vsake prazne besede odgovor dajati sodnji dan?* Vendar bi bilo prestrašno misliti, da bi Bog človeka za vsako malo stvar precej obsodil v pekel, da bi na primer za eno samo nepremišljeno besedo človek na veke moral od Boga ločen biti. Ne, temu nasproti stoji dobrotljivost božja, temu ugovarja grenko trpljenje, ki ga je Jezus za nas prestal. Po drugi strani pa taka duša če tudi le z malim dolgom ali malim grehom obtežena, ne more iti naravnost v nebesa, ker nič nečistega gori ne pride, kjer Bog najsvetejši kraljuje. Božja pravica in svetost tega ne pripusti, da bi omadeževana duša v nebesa šla in zato je tretji kraj, zato so vice, kjer se duša prej opere in očisti, kakor se čisti zlato v ognju.

b) Vendar to čiščenje v ognju je strašno, muke in trpljenja, ki jih morajo uboge duše v vicah trpeti, so huda. *Strašno je*, pravi sv. apostelj Pavel, *pasti v roke živega Boga*. Kakšno da je ravno trpljenje duš v vicah, o tem sv. pismo molči, kakor je sploh marsikaj z unega sveta prikrito našim očem. Vendar nam sv. cerkveni učitelji povedó, da je muka dvojna. Prvič: duše v vicah ne morejo Boga gledati, in kdo more zapopasti in dopovedati, kako britko je to zanje? Oropane so največe dobrote, oropane svojega

Boga. Kakor si bolnik želi zdravja, kakor si jetnik v temni ječi želi prostosti, kakor si popotnik, ki omaguje od silne žeje, želi požirka hladne vode, tako in še tisučkrat bolj, si žele duše v vicah rešene biti in koperné hrepenenja, sklenjene biti s svojim Bogom. Minute niso minute, ampak dolgi dnevi in ure so jim stoletja. Kolikrat izdihnejo: „O da bi pač že udarila ura, ko mi bo rešilni angelj odklenil duri moje ječe, ko bom šla uživat njega, kogar ljubim!“ Razun tega pa one trpé po besedah sv. učiteljev cerkvenih resnične in grozne muke. *Trpljenje duš v vicah*, pravi sv. Avguštin, *je strašnejše in huje, kakor si ga morejo ljudje izmisliti ali kakor so ga mučeniki na svetu prestali*. Ravno tako govori tudi sv. Ciril iz Jeruzalema, rekoč: *Le kakor prijetno hladilo so vse človeške muke, ako se vse skupaj primerjajo z najmanjšim trpljenjem v vicah*. Ja, svetnik še več pové, ko pravi, da *trpljenje v vicah ni nič manje, kakor v peklu, samo s tem razločkom, da je upanje, da bo enkrat nehalo, česar v peklu ni*. Nekoliko si tedaj lahko mislimo, kako grozovite so te muke, kako uboge duše v vicah stokajo, zdihujejo, jokajo in prosijo, ali vse nič ne pomaga, dokler dolg ni poplačan do zadnjega vinarja. In v čem obstoji ta dolg? Morebiti je bila mala nečimernost v obleki, ali kako malo privoščenje škode bližnjemu, ali majhna nepotrpežljivost, raztresenost v molitvi itd. vse to, malenkosti v naših očeh, so ostri božji pravici dovolj veliki madeži, ki se morajo izžigati v plamenu vic, ako je enkrat potekel čas milosti tega življenja, kjer se pač na loži način izpirajo. Oh, kako natančna je tedaj božja pravica na unem svetu, ako Bog duše, ki jih sicer ljubi, vendar tako ostro kaznuje! Kaj bi začele uboge duše, ako bi morale do zadnjega okusiti šibo trpljenja, posebno, ker si same čisto nič pomagati ne morejo; kaj bi počele, ko bi bil Bog le neskončno pravičen, ne pa tudi neskončno usmiljen. In glejte, ravno zavoljo velikega usmiljenja božjega pa dušam v vicah, ki si same sebi čisto nič ne morejo pomagati, lahko mi pomagamo.

II.

To je najbolj tolažilno ne le zanje, ampak tudi za nas. Ah, mi moremo dušam pomagati iz trpljenja! Saj smo slišali, da Kristus sam pravi, da se nekaj grehov odpusti na unem svetu. In v bukvah Makabejcev beremo te-le lepe besede: *Sveta in dobra je misel za mrtve moliti, da bi bili grehov rešeni*. In tako so tudi delali kristijanje vseh časov, v pobožnih molitvah so se spominjali svojih ranjeih. In sv. Krizostom tako-le govori: *Ni brez vzroka od aposteljnov*

ustanovljeno, da se pri svetih skrivnostih spominjamo umrlih, ker odtod jim prihaja mnogo tolažbe in koristi. Prepričani smo tedaj, da mi dušam v vcih lahko pomagamo, le to nekteri ne razumejo, kako da se jim pomaga. Koliko je ljudi, ki svojo ljubezen do umrlih nanzanjajo, ki rajnim čisto nič ne hasne. Le pogledjmo, kako se godi, kadar kdo umrje. Zdihovanje, jok, vpitje, tulenje, neizmerna žalost in skremženi obrazi napolnujejo hišo. Vprašam vas, predragi v Kristusu, če je pa duša ranjcega ali ranjce v vice prišla, koliko jej to pomaga? Naravnost rečeno: solzá v velikej žalosti vam tudi jaz ne branim, saj je to nekaj človeškega, nekaj naravnega. Ali nečloveško, še bolj pa nekrščansko je, kar se opazi po nekaterih hišah čez dober teden potem, ko se je komaj izkadil mrliški duh iz njih, da se namreč ondi niso le posušile vse solze, ampak posušil se je tudi vsak spomin na ranjega. Z morjem solzá niso niti enega samega plamenčka v vcih pogasili, to, kar pa duše iz vic rešuje, pobožna molitev in sv. izdihljeji za nje, to jim pa ni mar. Ah, pozabili so ga tako hitro! Ne pride jim več v spomin, kako sveta in dobra je misel za mrtve moliti, da bi bili grehov rešeni. Sv. Krizostom nas spominja v svojih homilijah, da *naj mesto z jokom in žalovanjem spominjamo se svojih mrtvih z molitvijo in daritvami, da bi jim bilo obljubljeno zveličanje podeljeno.* Molitev, ki prihaja iz čistega in pobožnega srca, tako rekoč ustavlja roko pravice božje, krajša dni trpljenja ubogim dušam v vcih ter jim je tako najslajše hladilo. Danijel je molil za izraelsko ljudstvo, ko je bilo v sužnosti in prikazal se mu je angelj iz nebes in mu je naznanil, da so prikrajšani Izraelcem zavoljo njegove molitve dnevi sužnosti in da se bodo kmalu vrnili v svojo domovino. Sv. Peter je ležal v ječi na tleh uklenjen med dvema vojakoma, verni so pa med tem molili zanj, pravi sv. pismo, in glejte čudež se zgodi, angelj Gospodov pride in pelje Petra iz ječe. *Spomni se me*, to so bile zadnje besede sv. Monike na smrtni postelji, ktere je rekla svojemu sinu sv. Avguštinu, *spomni se me pri altarji.* In dobri sin ni le tega sam spolnoval, ampak poprosil je vse duhovne, da naj se njegove drage matere in očeta pri altarji spominjajo.

Včasih ste že morebiti videli na podobicah naslikano, kako teče iz desne strani križanega Jezusa krvavi curek in pogaša plamen vic, ki gorijo pod njim. To se pa tudi res godi po sv. maši, ki se daruje za mrtve. Saj je sv. maša na nekrvavi način ravno tista daritev, kakor je bila daritev na sv. križu, ima ravno tisto vrednost in tisto moč in tedaj tudi dušam v vcih neizrečeno veliko pomaga. Daritev

sv. maše se lahko imenuje odkupilna daritev za uboge duše v vicah. Spodbudljivo in koristno je pa tudi sv. obhajilo prejemati za duše v vicah ali pa pridobljene odpustke njim v prid obrniti. Ah, koliko bi bilo lahko duš iz vic rešenih, ko bi vsi kristijanje tako prisluževali in tako obračali odpustke, kakor želi sv. cerkev! Ne smem pa tudi pozabiti miloščine in sploh dobrih del, ki se storé za polajšanje trpljenja dušam v vicah. *Lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen sem bil in ste mi dali piti, nag sem bil in ste me oblekli*, z eno besedo, Jezus pravi, da vse, kar siromakom storimo v njegovem imenu, to njemu storimo. Kako prijetno mu tedaj mora biti, ako taka dobra dela obrnemo v prid dušam v vicah! On jih sprejme, kakor bi bila od duš samih storjena ter nesrečnim odpre strašno ječo trpljenja. Zato mi verujemo, uči sv. cerkveni zbor Tridentinski, da se trpečim dušam v vicah s priprošnjami vernikov in posebno z daritvijo sv. maše zamore pomagati. In pa kako lahko jim pomagamo! Ni nam treba na tisuče denarja šteti, kakor je storil Juda Makabejec, ko ga je poslal v Jeruzalem, da naj se opravljajo daritve za padle vojake v tempeljnu, vsaka molitev, vsaka miloščina, vsako dobro delo in še tako majhno trpljenje, ki ga mi darujemo za uboge duše, jim polajša njih trpljenje in jih reši iz vic. Ah, koliko se jih že veseli pred obličjem božjim, ker so se zanje opravljala taka dobra dela, ker so se darovale sv. maše zanje in jim prid se obračali odpustki! Predragi v Kristusu, ganimo tudi mi usmiljenje božje in pomagajmo na ta način dušam, posebno tistim, ki ravno od nas pričakujejo rešenja.

Ni nam pa samo mogoče, ampak tudi naša dolžnost je, da se usmilimo vernih duš v vicah. To pa ne le zato, ker duše v vicah tako silno hrepené iti gledat ljubega Boga, ne le zato, da bi bile skoraj rešene iz kraja trpljenja, ampak tudi še iz drugega namena. Ako mi sami sebe upamo z božjo pomočjo obvarovati pred peklenskim ognjem, da, in to upamo, ali vprašanje je pa, če se bomo mi tudi ognju v vicah tako lahko odtegnili. Ah, da bi mi popolnoma čisti prišli pred ostri sodnji stol božji, to je pri vnemarnosti in mlačnosti v dobrem skoraj predrznost se nadejati. Gorjé nam, ako nimamo tedaj priprošnika, ako bi morali z lastnim potom zadnji vinar plačevati. Molimo tedaj že zavoljo sebe samih za svoje rajne, da se bo potem tudi za nas molilo, ko bi mi morali trpeti muke v vicah: *Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli*. Blagor nam, ako smo s svojimi molitvami pripomogli, da je le ena sama duša bila rešena trpljenja in šla v večno veselje. Mi imamo potem prijatelja

in ni se nam tako bati strahote smrti in sodbe, ker našli bi ljubeznivega priprošnjika pred Gospodom, ko bi nas njegova kaznilna roka imela doseči. In ta, ki je svojega prijatelja Lazarja iz groba poklical in hčerko Jajrovo na milo prošnjo očetovo k življenju obudil, on tudi nas ne bo pustil v grobu greha in v smrti, ako taki prijatelji za nas prosijo, temuč kmalo nas bo sprejel v kraljestvo življenja.

Vendar pa ne molimo za rajne samo iz lastnega dobička! Ali se nam nič ne smilijo naši bratje in naše sestre, ali po rodu ali po krstu, ali nimamo nič sočutja do njih trpljenja? O ja krščanska ljubezen naj nas gane, da skrbimo za rajne in saj ga morebiti ni med nami, ki bi ne imel v večnosti nikogar izmed svojih, nikogar, ki mu je bil posebno dober in posebno nagnen v življenji, naj si bodo naši starši ali prijatelji ali dobrotniki. Ah, vse te duše naših ljubih, ki so že tako blizo nebeške domovine, pa vendar še tako daleč od nje, vse te s hrepenenjem čakajo na dan rešitve, kakor otroci izraelski, ki so tužno ob potokih babilonskih sedeli in jokali, ko so se Sijona spominjali.

Bodimo prepričani, duše v vicah se zanašajo za trdno na našo pomoč in mi jih ne smemo goljufati v upanji. — Nekdaj je prišlo veliko kristijanov v saracensko sužnost v Afriko. Ustanovili so se pa v krščanski Evropi redovi in pobožne družbe, da so jih odkupljali iz sužnosti. Vsako leto je plula z obrežja španskega ladija k divjakom v Afriko, obložena z zlatom in zakladi za odkup jetnikov. Ti so nekako vedeli za čas, kedaj da ima priti zaželjena ladija. Stali so po cele ure v verigah ob bregu in zrlili so po morji, kedaj da se bo že prisvetila v daljavi ladija z znamenjem križa na jarboli. Kako jim trepetala srca in veselja zaplakajo, ko se zabliška križ iz med valov in ko slednjič priplove ladija na njih obrežje! Kako so pa lahko tisti jokali in zdihovali, za ktere je zmanjkalo odkupnega denarja, ko so se spomnili bogastva svojih ljudi v domovini! Z žalostnim glasom so klicali za srečnimi, ki so se vrnili na ladiji domov: „Ah, povejte mojim doma, sorodnikom in prijateljem, kako jaz tukaj v sužnosti konec jemljem, povejte jim!“

Tako stojé tudi uboge duše naših ločenih bratov in sester na bregu večnosti in pazijo, ali se ne dviga gori k pravičnemu Bogu zanje kaka goreča prošnja ali sveta daritev, ki bi jih oprostila iz kraja žalosti in prognanstva in jokaje in zdihovaje kličejo iz unega sveta semkaj k nam: *Usmilite se me, usmilite se me vsaj vi, prijatelji moji!*

Uslišimo tedaj, predragi, njih mili glas, pošiljajmo večkrat in pošljimo posebno danes in jutri za uboge duše v vicah mnogo gorečih

prošenj pred tron božjega usmiljenja, da bodo prej rešene iz kraja trpljenja in potem gotovo tudi one na nas ne bodo pozabile, temuč nadjati se smemo, da imamo v njih hvaležne prijatelje in priprošnike v nebesih. Amen.

A. K—r.

Štirindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Pobožnost — vsakdanja zahvala.

Kaj čem vrniti Gospodu za vse, kar mi je dodelil? Ime Gospodovo bom klical.

Ps. 115, 3. 4.

Ni stvari, ktera bi toliko dobrot prejela, ko človek; on je pravi ljubljenec božji.

Stvarjen je po božji podobi. *Zaznamoval si svetlost svojega obličja v mojo dušo, o Gospod*, pravi prerok David (Ps. 4.), t. j. Bog je vtisnil tvoji duši, o kristijan, žarke svojih presvetih lastnosti svoje modrosti, dobrotljivosti, pravičnosti, resničnosti, zvestobe, svetosti itd., ker ti je zmoglost dal, ga v vseh teh lastnostih posnemati in mu od dne do dne podobnejši prihajati. — Vsegamogočni Bog je sklenil v svoji ljubezni med vsemi stvarmi na zemlji človeka najvišje povzdigniti; poleg vzvišenih telesnih moči vdihnil mu je ne umrjočo dušo. S svojo pametjo človek spoznava Boga in njegove stvari in druge prečudne reči, loči dobro od hudega, koristno od škodljivega. S svojo prosto voljo lahko izvoli, kar je prav, če mu tudi ni všečno, pa tudi lahko opusti, kar je hudo in greh, če ga tudi še tako mika in vabi. — Dal mu je prečuden notranji glas — vest, ki ga svari pred hudim, ki ga hvali zarad dobrega, pa mu očita njegovo pregreho.

Pa s tem še ni konec dobrotljivosti božje do človeka. On je tudi odrešen po Jezusu, božjem Sinu. Človek je Boga zapustil ali Bog njega ni zapustil; človek je grešil in se vkoval v okove večnega pogubljenja. Bog pa grešnika ni pogubil, ampak je sklenil v novi in še večji ljubezni mu prijazno roko podati, ga iz brezna pogubljenja potegniti — ga odrešiti. Sam Sin božji sklene na svet priti in človek postati, za človeka trpeti — umreti. Glej, moj kristijan, izmed 1424 milijonov ljudi, ki na svetu živijo, je ravno tebe usmiljeni Jezus v svojo cerkev poklical ter si tako deležen njegovega odrešenja. In kako, da smo ravno mi te sreče deležni postali? Gola ljubezen

in sama milost božja je bila, da se je memo mnogo družih ravno nas spomnil in nam vrata v svojo cerkev odprl.

Te velike dobrote, ktere Jezusova cerkev vernim deli, pa nas sv. Duh deležne stori, ko nas v sv. zakramentih posvečuje. Posvečen si toraj, o kristijan, za nebeško kraljestvo od Boga sv. Duha; otrok božji si, deležnik nebeškega kraljestva, tempelj sv. Duha, dokler si v stanu od sv. Duha ti podeljene posvečujoče milosti, ud sv. katoliške cerkve in ta čast je večja od kraljeve časti. Sedem sv. zakramentov je v tvoje posvečenje postavljenih, leca božje besede postavljena, miza božja pogrnena, sv. nekrvava daritev vsak dan opravljena. Samo pridi in uživaj milosti posvečevanja. Pač dobrota tvoja, o moj Bog, do mene je neskončna! Kakor človek sem prišel iz tvoje vsegamogočne roke, Oče nebeški, kakor kristijan sem rojen in preroben iz tvoje srčne rane, o moj križani Zveličar Jezus Kristus! Kakor dedič nebeškega kraljestva sem s teboj zaročen, o sv. Duh, in je tvoja milost v moje srce razlita!

Kdo prešteje zvezde na nebu, ptice pod nebom, ribe v vodi, listje in travo na zemlji, vse, kar leze in gre? Kdo pa prešteje dobrote vzega življenja, s kterimi Bog človeka in tudi tebe, moj kristijan, obdaruje skozi vse življenje? Kamorkoli se ozremo, razgrinja se pred našimi očmi neštivilno dobrot, ki jih uživamo. Nad nami so lepa nebesa, za ktera smo po smrti namenjeni; nad nami so oblaki, ki nam vročino in mraz manjšajo in zemljo polivajo; solnce, mesec in zvezde, ki nam svetijo. Pod nami je zemlja, ki nam daje rudo, živež, zelišča in drevesa; vode, ki so polne rib, krotke domače živali nam v korist, hiše, v kterih prebivamo, prijatelji, kterih se veselimo. Vsako jutro, vsak hladen večer, vsak dihljej; vsak pogled, vsak košček kruha, vsak požirek vode je božji dar. Vse te in take darove od Boga pak ima vsak, kaj še-le gospodarji in gospodinje, premožni gospodje in imenitne gospé.

Kaj hočemo mi Bogu za toliko dobrot vrniti? Ne le danes, ko nas sv. cerkev posebej k hvaležnosti priganja, ampak vsak dan mora naša srca navdajati skrb, kako bomo Gospodu povrnili toliko ljubezen. Zahvalimo se sicer danes iz vsega srca za brezštevilne dobrote preteklega leta in vsih let našega življenja. Vendar en sami dan bi bil premalo v zahvalo za toliko dobrot; ne, zmiraj moramo Boga hvaliti in sicer s tem, da mu vsak dan zvesto služimo. In kako naj se to zgodi, vam bom danes razložil.

1. Celo tvoje življenje, o kristijan, obstoji iz posameznih dni; tako bo toraj celo tvoje življenje, kakoršni so posamezni dnevi. Vse je tedaj na tem ležeče, da vsak dan posebej krščansko preživiš. Pri vsakem dnevu je pa zopet na dobrem začetku največ ležeče.

Kadar se zjutraj prebudimo ter zdravi in veseli vstanemo, glejte, se nam že ponuja prilika, da služimo Bogu, da pokažemo svojo gorečnost za čast božjo, hvaležnost Bogu. Ako si popotnika čez noč pod streho imel, se ti bode zjutraj, predno dalje gre, zahvalil in Boga prosil, da bi ti namesto njega povrnil. In glej, koliko dobrega je Bog tebi, verni kristijan, minulo noč skazal. Zapovedal je svojemu angelju, da te je varoval hudega na duši in na telesu, med tem, ko si ti sladko spal in mirno počival, dokler te ni jutranja zarija zbudila. Koliko jih minulo noč skrbi, žalosti in boleznih oči ni zatisnilo; veliko jih Bog vsako noč neprevidoma s tega sveta pokliče, ne da bi bili imeli čas se z Bogom spraviti. Ko bi bil Bog tebe to noč na odgovor pred sodbo poklical, kaj bi bilo s teboj? To veš, da nič nečistega ne more iti v nebeško kraljestvo. — Lahko bi bila čez noč prišla nesreča čez tvoje premoženje, čez tvoje pohištvo, čez tvojo živino. Vendar ti je Bog prizanesel, ko je marsikteri drug v nesrečo prišel. Hvaležnost za to si Bogu dolžan in prav lepo mu jo skažeš z lepo jutranjo molitvijo. Te molitve nikdar ne opusti; saj veš, da je na božjem blagoslovu vse ležeče, da en dan lahko veliko dobrega, pa tudi hudega lahko prinese, da ti je božje pomoči povsodi potreba, da v božjih rokah smo vsi in vse, kar je našega. Naj bi toraj, ljubi kristijani, vsako jutro bila vaša prva misel pri Bogu, našem ljubem nebeškem Očetu, vaše prve besede: „V imenu Jezusa in Marije hočem zdaj vstati in se veselo na delo podati.“ Jutranja molitev je rosa nebeška nad delo. Naj ne mine toraj nobeno jutro brez pobožne molitve. *Kakoršna je tvoja jutranja molitev, o kristijan, tako bode opravilo in delo celega dne.* (Sv. Janez Klimak.)

2. Z jutranjo molitvijo bodi sklenjen dobri namen, to je izrečena volja, celi dan vsa svoja dela opravljati edino Bogu v čast in svoji duši v zveličanje. Brez dobrega namena ni zasluženja za nebesa. Delaj, kar hočeš in trpi, kolikor hočeš: vse je zastoj in za večnost zgubljeno, če dobrega namena nimaš; kajti, kako bi ti Bog povrnil, kar nisi njemu v čast storil? Nasproti pa vsako še tako malo in neznamenito delo po dobrem namenu neskončno ceno zadobi, t. j. večnega plačila vredno postane. Bog bo tebi vsa tvoja tako namenjena dela v nebeško shranilnico založil in enkrat v nebesih odštel. Kaj je

manj vredno, kakor kupica mrzle vode? In še ta ne bo zgubila svojega plačila, uči Jezus, ako je v njegovem imenu podarjena. Vidiš, krščanski gospodar, kako si lahko svoja trudapolna opravila za večno življenje zaslužna storiš, ako jih iz ljubezni do Boga opravljaš; vidiš, krščanski hlapec in najeti delavec, koliko si lahko za nebesa zaslužiš, ako vročino in mraz, pot in trud, ki ga pri svojem delu imaš, Bogu daruješ; vsako tvoje delo bo zlata vredno pred Bogom. Vidiš, krščanska mati, kako lahko si od svita do mraka za nebesa bogastvo nabiraš, ali že kuhaš ali otroke moliti učiš. Premisli, krščanska dekla, koliko si lahko zasluženja zadobiš, ako že hišo pometaš ali za živino skrbiš. Toliko večje bo v nebesih tvoje veselje in tvoja čast, za kolikor več si svojih vsakdanjih del po dobrem namenu v nebesa poslala. Prav zato nas opominja sv. apostelj Pavel: *Ali jeste ali pijete ali kaj družega delate, vse v čast božjo opravljajte.* (Kol. 3, 17.) Dobri namen, ki ga v jutro storiš, velja sicer za celi dan, če ga ne prekličesh; vendar dobro storiš, ako ga tudi čez dan večkrat ponoviš in še bolje, če ga pred vsakim delom obudiš, kajti kolikorkrat to storiš, tolikokrat si zasluženje za večnost pomnožiš.

3. Večidel trikrat na dan se vam, ljubi kristijani, miza pogrinja, pri kateri si s predpoloženimi jedili okrepite utrujeno truplo in tukaj se vam zopet daje priložnost, hvaležno ljubezen pokazati nebeškemu Očetu, od kterega pride vsak dober dar. Pri pošteni gospodi je čedna navada, da otroci pred jedjo in po jedi očetu in materi roko poljubijo, predno se za mizo vsedejo ali od mize gredo. Mi Bogu sicer ne moremo roke poljubiti, vsakega pametnega kristijana dolžnost pa je: se pred jedjo k Bogu najvišjemu Gospodu obrniti, svoje srce k njemu povzdigniti, ga prositi, da bi blagoslovil pričujoče dari. Pri vsaki hiši naj vsi okrog mize svoje roke in oči k nebesom povzdignejo, in kakor se vroče jedi v kviško kadijo, naj tudi molitve kristijanov k njemu puhtijo, ki nam vsega dobrega da. In spet po jedi naj se zahvalna molitev opravi. Tako je storil Jezus s svojimi učenci, ko je, prej ko je v trpljenje šel, še s svojimi po zadnji večerji hvalno pesem zapel. Tako stori tudi vsak hišni gospodar, ki hoče pravi kristijan veljati.

4. Vsak dan vas iz turna glasni zvon po večkrat k molitvi kliče, in angeljsko češčenje moliti vas lepo opominja in zopet imate priliko Boga počastiti, skazati pa tudi češčenje Mariji nebeški kraljici; zatoraj, verni kristijan, kadar zaslišiš mili glas sv. matere katoliške cerkve, naj si bode zjutraj o zori ali kadar solnce na poldne

stoji ali ko zvečer za gore gre, spomni se neizrečene milosti in skrivnosti večvečenega božjega Sina, zahvali Boga in počasti Marijo in moli angeljevo češčenje. Vsi tisti, ki pobožno in (razun v velikonočnem času) klečé angeljevo češčenje zjutraj, opoldne in zvečer ob času zvonjenja molijo, zadobijo vsakokrat po 100 dni odpustkov in če opravljajo to pobožnost skozi celi mesec saj enkrat na dan, zadobijo popolnoma odpustek z navadnimi pogoji. Ako to molitev opraviš, boš trikrat na dan Jezusu in Mariji svojo zahvalo in svoje počestvenje opravil, se trikrat zaslužnja Jezusovega in Marijine priprošnje deležnega storil. Sv. Alfonz Ligorjan, ako je imel ob času zvonjenja angeljevega še tako silno opravilo, je prenehal ž njim in je vselej pokleknil in to tudi na trgih in na očitnih ulicah. Sv. Karol Baromej, nadškof v Milanu, se ni sramoval v sredi mesta iz kočije stopiti, da je obmolil „Angelj Gospodov“.

5. Kadar že črna noč zemljo pokriva in se podajo ljudje k počitku vsi utrujeni, si odpočit in okrepečat se v mirnem spanji, takrat zopet zamoreš Boga z dolžno hvaležnostjo počastiti. Z molitvijo si dan začel, moj kristijan, z molitvijo ga tudi skleni. Ne daj Bog brez molitve zaspati? Kdo te zagotovi, da še jutrajšnjega dneva dočakaš? Mnogi so se zdravi v posteljo vlegli, pa niso več vstali, zatisnili so svoje oči, pa jih ne bodo odprli prej, ko splošnji sodni dan. Kaj ko bi se angelj smrti to noč tudi tvoji postelji približal? Si li pripravljen? In če ne, zlasti če ti vest kak smrtni greh očita, kakšna bi bila tvoja smrt? Le popolno čeznaravno kesanje in obžalovanje grehov te zamore pogubljenja oteti. Tedaj vidiš, kako neobhodno ti je treba opraviti večerno molitev. Zahvali se toraj v večerni molitvi — najlepše je, če vsa domača družina večerno molitev skupaj opravi — za vse prejete dobrote, izprašaj svojo vest, preglej po vrsti vse ure celega dneva in pomisli, po katerih krajih si hodil, s katerimi ljudmi si občeval, kakošna dela si opravljal in ktere pglavitne misli in želje in občutki so te danes navdajali, potem obudi popolno kesanje čez svoje grehe, izroči samega sebe v varstvo božje, priporoči se Materi božji in svojemu angelju varhu. Potem se vlezi v imenu božjem, zaznamovaj se z znamenjem sv. križa, skleni roke na prsih in pomisli, kako te bodo na mrtvaški oder položili.

6. Kadar pride nedelja in zapovedan praznik, ponuja se ti najlepša priložnost, služiti Bogu in poskrbeti za svoje zveličanje. Te gospodove dni obišči veselo službo božjo, ponavadno v domači cerkvi, (to naj bode le redka izjema, da bi bil kdo v tuji fari pri službi božji) in spolni vestno svojo krščansko dolžnost. Bodi toraj

pobožno pri sv. maši. Sv. maša je srce službe božje, nad katero Bog nebeški Oče svoje dopadajenje ima in priden kristijan skrbi, da se kolikorkrat zamore, tudi ob delavnikih taiste deležen stori. Bodi toraj pri sv. maši s pravim namenom; skleni svoj posebni namen s tistim najpopolnejšim namenom, s katerim je Kristus to daritev postavil, pa tudi z namenom mašnika, ki sv. mašo opravlja. Z živo vero, da je tukaj ravno tista daritev, kakor na križi, da je pod podobami kruha in vina pričujoč Jezus Kristus sam, kakor Bog in človek, z dušo in s telesom, s krvjo in z mesom. Z zbranim duhom, pozabi vse posvetno in postavi se v duhu med angelje božje, ki nevidno sv. altar obdajajo. S skesanim srcem in z resničnim sklepom poboljšanja; sv. maša je namreč spravna daritev, veš pa, da odpuščanja grehov zadobiti ne more, kdor jih ne obžaluje in jih zapustiti noče. Priden in za zveličanje skrben kristijan sliši vsako nedeljo in zapovedani praznik pridigo in ako utegne, tudi h krščanskemu nauku teče, zakaj njemu je vsaka pridiga ali nauk žlahtna roža iz nebes, in njegova duša pridna čebela, ki hiti nebeške strdi za večno življenje nabirat. Kar v cerkvi sliši po poti premišljuje, v srečo ohrani in svoje življenje po tem ravna. Božji nauki so njemu dragi biseri za nebesa, ki jih nikoli dosti ne nabere. Pa to mu še ni zadosti, tudi zakrament sv. pokore in sv. rešnjega Telesa večkrat vredno prejemati, ima za ravno toliko dolžnost. Ne le o velikinoči, kakor imajo slabi kristijani navado, k spovedi gre, ampak kakor hitro v greh pade ali v pregrešno nevarnost pride, ali vsaj vsake kvatre svojo vest očisti v zakramentu sv. pokore, v katerem se naših duš rane po grehu vsekane zacelijo in nas kri Jezusa Kristusa Sina božjega očisti vsega greha. Z Bogom spravljen in očiščen prejme potem pobožno sv. obhajilo, v katerem se z Jezusom presrčno sklene in za večno življenje poživi. Sv. rešnje Telo, zapopadek vsih čudežev Jezusovih, je vedni spomin njegove krvave smrti na križi, je dušna hrana, ki vzdrži v nas duhovno življenje, je zdravilo za bolehnosti in slabosti naše duše, je najmočnejša bramba zoper skušnjave, je nezmagljiva moč v trpljenju, je neusahljivi studenec najčistejšega veselja, je žareči plamen božje ljubezni, je popotnica v smrti uri, je zastava večnega življenja.

To bi bile nekatere prilike, ob katerih zamore in mora vsak izmed nas Bogu služiti, njegovo čast povikševati. Ob enem pa tudi kaj lepo za svoje zveličanje toliko poskrbimo, ako se le pri tem

znajdemo v posvečujoči milosti, brez, katere ne more nihče Bogu dopasti ne kacega dobrega za večno življenje zaslužnega dela storiti. *In kterikoli se potem vodilu ravnaajo, mir in milost bodi nad njimi.* (Gal. 6, 16.) Amen.

Anton Kukelj.

2. Ljudje so tem nehvaležniši, čem več jim Bog da.

Otroke sem izredil in povišal, oni pa so me zaničevali. Iz. 1, 2.

Nobene lastnosti božje nam ni tako lahko razumeti, kakor njegovo neskončno dobrotljivost, ker jo dan na dan, leto za letom, tako rekoč z lastnimi očmi gledamo. Neprenehoma nas ljubi Bog z dobrotami obsipa. On zapoveduje zemlji, da rodi svoj sad in nas preživlja, on zapoveduje oblakom, da nam dajo dežja o pravem času in namočijo zemljo; on ukazuje solncu, da s svojo milo gorkoto zemljo ogreva in njeno rodovitnost pospešuje. — Tudi letos je za nas dobrotljivi Bog ljubeznjivo skrbel in nam dal potrebnega živeža, da nam ne bo čez zimo kruha zmanjkovalo. In ravno danes smo se zbrali tu v hiši božji, da bi se zahvalili Bogu za vse dobrote, katere nam je to leto blagovoljno delil, zlasti pa za letošnje poljske pridelke; ob enem ga pa tudi prosili, naj nas tudi naprej ne zapusti in nam ne odreče svojega blagoslova.

Akoravno letošnja letina ni izvrstna v vseh obzirih, vendar moramo reči, da je še dosti dobra in da še take nismo vredni. Hvaležni bodimo za to, kar nam je Bog dal in po njegovi sveti volji obračajmo njegove dari! — Pa kako malo jih je, da bi bili Bogu iz sreca hvaležni. Z ustmi še Boga hvalimo, kadar se nam letina prav po volji obnese; da bi pa tudi v dejanji skazovali hvaležnost, da bi se iz hvaležnosti greha varovali in božje dari pametno uživali, k temu največ ljudi ni mogoče pregovoriti. — Da, rekel bi celó: če nam Bog več da, bolj ga žalimo s pregrešnim življenjem. In ravno to vam hočem v današnji pridigi pokazati: da so ljudje Bogu tem bolj nehvaležni, čem bolj jih on z dobrotami obdaruje.

a) Bog je do vsih ljudi enako skrben in dobrotljiv, vendar pa po svoji neskončni modrosti ene obilniše obdaruje kakor druge. Vsaki bo djal, da ti, kateri so od Boga več prejeli, bi morali tudi njemu

večo hvalo in čast dajati. Oni bi morali sami pri sebi misliti: „Ker si ti, o Bog, tako dober do mene, da si mi veliko dal, česar drugi nimajo, te hočem bolj goreče ljubiti in hvaliti.“ — Pa godi se ravno narobe. Ti, kateri so od Boga največ prejeli, ga najprej pozabijo. Čudno je to, skoraj neverjetno, pa vendar le gola resnica. Poglejmo n. pr. Izraelce. Dokler so zdihovali v egiptovski sužnosti in se jim je prav hudo godilo, jim nikdar ni prišlo na misel, da bi svojega Boga zapustili in druge bogove častili. Ko jih je Bog čudovito otel iz rok Faraonovih in pred njih očmi rudeče morje čudežno razdelil; v puščavi jim mano iz nebes rosil in iz trde skale vodo obudil; ko se je sam zanje bojeval, da so premagali sovražnike; ko jim je dal v last prekrasno deželo: tačas so mu bili najbolj nehvaležni; so čezenj godrnjali, zaničljivo ga zapustili in malikom altarje stavili. Bog sam se pritoži čez nje in pravi: *Obogateli so in se nasitili, pa moje nauke so malopridno zanemarili.* — Poglejmo Savla, prvega kralja Izraelcev. Dokler je pasel črede svojega očeta, je bil ponižen in pobožen; ko ga je pa Bog izvolil za kralja, se je prevzel in je hudobno živel. — Salomon je bil od Boga obdarovan z velicim bogastvom in posebno modrostjo, da ga ni bilo in ga ne bo njemu enacega. Pa namesto Boga še zvesteje ljubiti in hvaliti, je začel tudi on malikovati. — In tako sploh vidimo, da posamezni ljudje in celi narodi so v hudih stiskah Bogu zvesto služili in ga na pomoč klicali; ko so pa rešeni bili iz nadlog in jih je Bog z vsem preskrbel, so začeli pregrešno živeti in njegove zapovedi zaničevati.

b) Pa čemu bi druge ljudi iz preteklih časov dolžili nehvaležnosti do Boga; pogledjmo in presodimo, kako v naših časih ljudje živijo! Ali so kaj boljši od nekdanjih? Mislim, da prav nič ne in se tudi pri nas spolnujejo besede sv. Gregorija: *Tisti so Bogu najbolj nehvaležni, ktere najobilniše obdaruje.* Vprašam vas, kateri je Bogu večo hvaležnost dolžan: tisti, ki se ves dan trudi in težko dela in se zvečer k slabi mizi vsede, na trdo posteljo vleže in ga ves čas revščina tare, — ali pa tisti, kateri nič ne trpi in vendar ima jesti in piti kolikor hoče, na mehki postelji leži in mu ničesar ne manjka? — Kteri je Bogu večo hvaležnost dolžan: ta, ki mu Bog pri vsih opraviilih in delih da srečo in blagoslov, ali ta, kateri si z veliko težavo komaj toliko pridobi, kar mu je za silo treba? — Kdo je Bogu večo hvaležnost dolžan: ta, ki je od Boga dobil trdno in zdravo telo in bistro glavo, ali ta, ki je vedno bolehen in slabega uma? Gotovo, kateri je od Boga prejel več talentov, ta bi moral Boga bolj goreče hvaliti za njegove dobrote in bolj zvesto mu služiti.

Godi se pa ravno nasprotno temu. Tisti, ki so od Boga največ prejeli, so mu najbolj nehvaležni. Ali ne vidimo, da bogati ljudje, katerim je Bog dal posebno srečo, najrajše nanj pozabijo? Tacih je najmanj pri službi božji, pri sv. mašah, pri pridigah, pri spovednicah; taki sploh najbolj zaničujejo nauke sv. evangelija. Ko bi bili reveži, bi morda v ponižnosti pobožno Bogu služili. — Ali se ne zgodi le prevečkrat, da tisti, ki imajo najboljši um in spomin, najmanjkrat na Boga mislijo ter pozabijo najnavadnije resnice sv. vere, ker jim je le posvetna učenost mar? Ko bi bili le priprostega uma, bi gotovo Boga manj žalili. — Ali se ne opazuje večkrat, da oni, kateri so najbolj zdravi, Boga najbolj predrzno žalijo? Ko bi bili bolni ali saj bolehní, bi brž ko ne prav zvesto Bogu služili in spokorno živeli.

c) Pa vsakdanja skušnja nam to grdo nehvaležnost kaže tudi med bolj priprostimi ljudmi. V dobrih letih, kadar Bog najbolj blagoslovi naše njive in vinske gorice, da vse prav obilno obrodi: kako se ljudje takrat obnašajo? Ali takrat kaj rajše molijo in pridniše v cerkev hodijo Boga zahvalit za njegove dobrote? Ali se v takih srečnih letih kaj bolj greha varujejo, ali skrbniše pokoro delajo za storjene grehe? Kaj še?! V dobrih letih delajo kakor oni evangelijski bogatin, ki je dejal: *Duša, veliko blaga imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jej, pij in bodi dobre volje!* — V dobrih letih ljudje najraje na Boga pozabijo. Cerkve so prazne, hrami po vinskih goricah in krčme po trgih in vaseh pa so prenapolnjene pijancev. Za pridige se malokdo zmeni, pregrešnega kvantanja in preklinjevanja pa se povsod sliši veliko. Svete pesmi utihnejo, umazano petje pa se razlega po hišah in cestah. Večerna molitev se opušča in gospodarji mesto moleka (roženkranca) polne kozarce v rokah držé. V dobrih letih je največ nedolžnih zapeljanih, se največ nečistosti in razuzdanosti zgodi. — Ker smo Bogu tako nehvaležni, potlej ni čuda, da nam Bog večkrat slabe letine pošlje, da bi nam oči odprl, da bi se spet k njemu povrnili.

d) Najmanj pa se nam nehvaležnost spodobi zato, ker smo kristijani. Mi kristijani smo namreč od Boga še posebno povikšani in z velicimi darovi obdarovani. Mi nosimo na čelu svojem znamenje živega Boga, mi smo tempelj sv. Duha in sobratje Jezusa Kristusa. In zategadel smo še posebej dolžni Bogu hvaležni biti. Žalibog, da tega ne storimo. Naša nehvaležnost do Boga je tako velika, kakor se bere od cesarja Bazilija.

Ta cesar se napravi nekega dne na lov divjih zveri s svojimi lovskimi hlapci. Ko se lovci v gozdu razdelé, glej, naenkrat prileti velik jelen proti cesarju; cesar mahne s sulico proti njemu in hoče žival umoriti. Toda jelen razdražen plane na cesarja, ga natakne z rogovi za pas, ki ga je imel cesar okoli sebe, vzdigne ga na kviško in ga hoče na tla telebiti. Neki hlapec videti cesarja v toliki nevarnosti, hitro priteče, potegne svoj meč in preseka cesarju pas, za ktereга ga je bil jelen nataknil. Tako je bil cesar smrti rešen. Novica, ki se je bila na lovu zgodila, se je hipoma razširila po cesarskem mestu in vsak je želel poznati hlapca, ki je bil cesarju življenje otel. Vsi so djali, da bode cesar pač bogato obdaroval svojega rešitelja. Pa kaj se zgodi? Cesar Bazilij ni mogel trpeti, da bi se djalo, ubogemu hlapcu se ima cesar zahvaliti za življenje. Pokliče k sebi sodnijskega predsednika, mu razloži, da je hotel oni hlapec cesarja z mečem umoriti, ne pa rešiti ter mu ukaže, hlapca k smrti obsoditi. In res, nedolžni hlapec, ki je mislil, da bo kako visoko službo dobil od cesarja, je bil na morišče peljan in ob glavo djan.

Povejte, ali vas ni groza slišati to strašno prigodbo? Cesar le-ta je bil pač hudoben človek, prava zver. In ko sem prvič to prigodbo bral, povem, da mi je kri gorka postala. Ali ni bil ta cesar zaradi nehvaležnosti svoje sam vreden, da bi ga bili k smrti obsodili? Vendar le počasi; mi kristijanje smo ravno taki nehvaležneži, pa še stokrat hudobniši. Uni hlapec je bil Baziliju samo enkrat življenje otel, gospod Bog nas je pa že tolikrat smrti obvaroval! Sošteti ne moremo, kolikrat smo bili že v smrtni nevarnosti telesni in dušni. Veliko ljudi je pomrlo med letom, nas je Bog obvaroval; veliko jih je bila potrla huda bolezen, da so komaj spet okrevali, mi pa smo bili vedno pri trdnem zdravju. In kako se Bogu hvaležne skazujemo? Kakor nehvaležni Bazilij, svojega dobrega Boga s svojimi grehi žalimo in morimo — na novo križamo Jezusa Kristusa! Kolika je naša nehvaležnost! Zato se Bog sam čez nas pritoži in pravi: *Otroke sem si izredil in povikšal, oni pa so me zaničevali!*

e) Res je, da največi nehvaležnik na svetu je človek do svojega Boga. V tem oziru — bi rekel — ga celo neumna živina osramoti, ker tudi ona je hvaležna svojemu dobrotniku. Kako zvesta in hvaležna žival do človeka je n. pr. pes! Zmirom hodi okoli njega, ga varuje po noči, se mu sladka, vanj gleda in se ne da ločiti od njega. Če pes gospodarja zgubi, kaj počne, — išče, sledi, teka, dokler ga ne najde. In vendar, kaj mu človek stori dobrega? Vrže mu kedaj kako kost ali košček trdega kruha. Če mu pa kdaj kaj boljšega vrže, kos mesa, pes ne vé od veselja, kaj bi počel; — tako skače in laja okrog človeka. Človek pa, ki je toliko prejel od Boga se zanj ne

zmeni in mu njegove brezmerne dobrote le z grehom povračuje. (Prim. „Hvaležni lev“ v „Slomšek, zbrani spisi“ II, 283.)

Ne dajmo se, predragi, od neumne živali na sramoto postaviti; bodimo Bogu hvaležni za njegove velike dobrote! Zvesto spolnujmo zapovedi njegove in nikar ga z grehi nehvaležno ne žalimo! — Posebno pa vi, ki vas je Bog obilniše obdaroval s časnimi dobrotami, varite se, da ne boste na Boga pozabili. Recite: „Meni je Bog več dal kot drugim; gotovo je njegova sveta volja, da mu še večjo hvalo dajem kot drugi in mu še zvestejše služim.“ Vi pa, ki ste od Boga manj prejeli, tudi zato malo Bogu hvaležni bodite! Spoznajte, da vam Bog zmirom več da, kakor ste vredni. Po svoji hvaležnosti boste vi premožni zaslužili, da vam Bog obvaruje vaše premoženje, revni pa, da vas Bog zanaprej obilniše obdaruje — in kar je še največ — da vas bo v večnosti poplašal z nebeškim veseljem. Amen.

Ivan Podboj.

Petindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Kaj je k razširjenju krščanske vere pripomoglo.

Nebeško kraljestvo je enako gorčičnemu zrnju, katero je človek vzel in na svojo njivo usejal. Mat. 13, 32.

Danes nam Jezus dvoje prilik pred oči stavi, kateri ste podoba hitrega razširjevanja njegovega sv. nauka po celem svetu in ki zraven tudi prerokovaje naznanjate, da bo po zadobljeni zmagi nad sovražniki njegova sv. vera vsem pomoč in pribežališče, enaka s prvega majhnemu semenu, iz kterega sčasoma veliko drevo zraste, ki s svojimi košatimi vejami vsakterega v senčni hlad in sladki počitek sprejme.

To Jezusovo prerokovanje se je spolnovalo po aposteljnih in njih naslednikih, ki so luč sv. vere neprestrašeni od kraja do kraja, od ljudstva do ljudstva prižigali; se pa spolnuje še dandanes po misijonarjih, ki se iz krajev krščanskega sveta k divjim narodom podajajo in jim v sveti gorečnosti Kristusa križanega oznanjujejo. — Ali če pomislimo, kako je bilo mogoče, da se je krščanska vera v malem času pa skoraj po vsem svetu razširila in da število kristijanov

preseže 200 milijonov; pomislimo, da je v ta namen Kristus komaj 12 aposteljnov, 12 ubogih, večidel neučenih ribčev križem svet poslal; če preudarimo, koliko jih je bilo v časih preganjanja pomorjenih, ko je vsakteri, ki je kristijana umoril, Begu s tem mislil službo storiti; preudarimo, da je vrh vseh teh opover Kristusov nauk človeški požljivosti, njegovemu nagnenju in spačeni naturi naravnost nasproti, da tirja sovraštvo samega sebe, tirja krotanja in brzdanja svojih počutkov, ljubezen do sovražnikov in zaničevanje minljivih pozemeljskih stvari; — če to in še veliko družega premišljujemo, se nam samo od sebe vprašanje postavi: „Kaj je pač k tako hitremu in velikemu razširjenju Kristusove vere pripomoglo?“ Odgovor na to vprašanje naj bo moje delo in vas vseh pobožni pomislek!

Že v tretjem stoletju, kakor cerkveni pisavec Tertulijan trdi, ga ni bilo ljudstva, med katerim bi že veliko kristijanov ne bilo. *Mi smo, pravi on, kakor včeraj še-le na svet prišli, pa smo že po vseh krajih. Smo v mestih in vaseh, po otocih, na morji in na suhem. Znamenje sv. križa ne zališa le naših cerkev in hiš revežev, temuč je tudi največa lepota in najlepša krona kraljevih poslopij, venec je najkrasnejši cesarskih dvoran.* Da se je pa Kristusova sv. vera pri vseh zadržkih in pri vsem nasprotovanju marsikterih nejeverskih poglavarjev že v tretjem stoletju po Kristusu tako daleč razširila, k temu so pripomogli vnanji in notranji nagibi. Med vnanje se štejejo čudeži Kristusa in aposteljnov in pa stanovitnost prvih kristijanov, notranji pa obstojé v nauku samem.

Veliki so bili čudeži, ktere so sv. možje na božje povelje delali v stari zavezi. Na božje povelje udari Mojzes s palico na reko Nil in vse vode po Egiptu so bile v kri spremenjene, ktereколи so hotli Egipčanje piti; lepa, bistra voda pa je postala, ktero je Izraelec zajel. Na božje povelje udari Mojzes na plan rudečega morja, ki se pri tej priči razdeli, da gredo Izraelci po suhem skoz njo, in zopet udari in vode se zaveznejo v potopljenje in pogin vsi egiptovski armadi. — Ko jim v peščeninah puščave dobre vode primanjkuje, jim njen grenki okus oslajša; drugikrat spet na skalo udari in hladna studenčnica iz nje priteče. — Na Jozuetovo prošnjo se solnce ustavi in poprej ne zajde, dokler niso premagani sovražniki Izraelovi. Trdno zidovje mesta Jeriho se v razvaline razdrobi na trobentini vrisk in pisk. — Na Elijevo kakor na Salamonovo molitev pade ogenj z nebes

na pripravljene darove in jih sožge. Na prerokovo prošnjo se pomnoži ubogi vdovi v Sarepti olje v vrčih in moka v shrambi. Na prerokovo prošnjo se zapre nebo tri leta in šest mesecev, pa na njegovo molitev spet pohlevno rosi in znovič poživi od solnca posmojene sadeže in razpokano zemljo. — Čemu vsi ti in še brez števila družih čudežev, če ne zato, da bi Izraelci, ker so vedno med malikovalci živeli, vero na enega samega pravega Boga toliko lagljeje v svojih srcih ohranili in se njega držali, ki nebo in zemljo s čudeži napolnuje? — V potrjenje svojega nauka je toraj tudi Jezus in so aposteljni čudeže delali. — Med čudeži stare in nove zaveze in med čudeži Kristusovimi pa je ta znameniti razloček, da je bil Kristus čudodelnik sam iz svoje moči; preroki in aposteljni pa le na pripuščenje božje. Na Kristusovo besedo gluhi slišijo, slepi spregledujejo, hromovi hodijo, bolniki vsakteri ozdravljajo, gobovi so očiščevani, iz obsedenih hudobni duhovi preganjani; on hodi po morji, kakor po suhem, na njegovo povelje potihnejo sape in se poležejo valovi morja. Z malo kruhi in ribami jih je enkrat štiri, enkrat pet tisuč nasitenih. Na njegovo besedo se spremeni voda v vino; na njegovo povelje se mrtvi Najmlanski mladeneč in Jajrova hči k življenju zbudita, kakor mrtvi Lazar iz groba vstane in živi.

Pri tolikih čudežih ni bilo čuda, da je vse za njim drlo, ga radovedno poslušalo, da so mu svoja oblačila razgrinjali in vejice od dreves sekali, ga za svojega kralja hotli imeti ter ga veselo pozdravljali: *Hozana Sinu Davidovemu, bodi češčen, ki pride v Gospodovem imenu*. Na Petrovo in Janezovo besedo se od rojstva hromi ozdravi; na Petrovo besedo Ananija in Zafira umrjeta, ker sta se zoper sv. Duha lagala. In ko je sv. Peter Tabito in sv. Pavel nekega mladenča k življenju obudil, so ljudje od vseh strani z bolniki skup vreli, misleč, če jih bo le Petrova senca zadela, bodo ozdravljeni. Pri tacih čudežih pa, ktere so ljudje z lastnimi očmi videli ali pa še celo sami nad seboj poskusili, kdo bi se bil spoznani resnici zamogel zoperstaviti? Li ni bil vsak, kdor se zoper vero ni naravnost zarotil, v svojem srcu prav do živega prepričan, da možje, ki take čudeže delajo, so od Boga poslani in toraj mora biti vera, ktero oznanujejo, nebeška, edino zveličanska? Zato pa tudi ni čuda, da so bili prvi kristijanje pri vsem preganjanju in trpljenju toliko stanovitni, srčni in vneti, da se niso ne z žuganjem, ne z rotnjem, ne z obsojenjem in smrtjo, ne z obetanjem cesarskih kron pregovoriti dali. Vse to pa je k razširjevanju krščanske vere veliko pripomoglo. — Da, ljubi moji, odprimo djanje svetnikov in berimo zgodbe njih življenja, ki so naš

živ evangelij. Vsaka stran, vsaka vrsta nam je porok, koliko da živa vera vse premore, koliko trdno upanje vse prestopi in koliko goreča ljubezen vse prenese in pretrpi. — Tu vidimo koga, ki ga na grmadi žgejo in on molči, kakor pohlevna ovea Kristusove čede in se tolaži, po kratkem trpljenji uživati večno veselje. Tu vidimo spet drugega, ki ga na rošu pekó in kadar je ena stran opečena, jih še sam prosi, da naj ga še na uno obrnejo. Sploh tam beremo od tretjega, četrtega, desetega, ki ga rabeljni k smrti ženejo in mu še pred smrtjo živemu jermena s hrbta režejo ali mu kožo slečejo in mu na zadnje še glavo odsekajo. Spet tam sodnijski beriči koga z razbeljenim železom počasi žgo, drugega v zavrelo olje in spet koga v raztopljeno železo, v plavž ali svinec vržejo. Kje drugod koga na nogah in na rokah privezujejo in čvetero konj navskriž napregajo, da ga neusmiljeno raztrgajo in razmesarijo, med tem, ko pobožni kristijani njih ostanke s solzami pobirajo in časté. Tam spet koga vlečejo v levnjak, da ga sostradani levi raztrgajo in požró. Drugega na posmoljeno drevo priklenejo in ga z drevesom vred zažgó, da izdihne v neizrekljivih bolečinah svojo dušo. — Pri tolikih ranah, tako grozovitih bolečinah in nepopisljivem trpljenji kaj si moremo od tistih časov drugega misliti, kakor da se je zemlja v svoji hudobiji, da se je pekel z vso svojo močjo zarotil in zaprisegel, kristijane za vselej pregnati? To pa ni trpelo dve, tri, dvajset let, ampak skoz tri stoletja je krščanska kri kakor v potocih tekla. Ali kodar se je ona razlivala, bila je novo, najrodovitniše seme, iz kterega je stoteri sad dozorel, dozorelo tisto od Kristusa prerokovano drevo, ki ima s svojimi mogočnimi vejami ves nezmerjen svet hladiti. Zakaj neverniki, ki so bili priče tolike stanovitosti kristijanov, so na cele trume kristijanje postali in se po njih zgledu sami rabeljnom v smrt ponujali, polni trdnega prepričanja, da tisti, kdor s toliko srčnostjo nezmagano hrabrostjo in pogumnostjo za svojega Boga umrje, po apostelnovih besedah vé, v koga da upa. Neverniki, slišavši dostikrat ginljive besede umirajočih marternikov, ali videvši v smrtni uri njih spremenjena in razsvitljena obličja, videvši, da temu in unemu raztopljeno železo ni škodovalo, da se tega ali unega sostradani levi in najbolj divje zverine še pritaknile niso, so z veseljem objeli križ zveličanja ter na ramo zadeli jarem Gospodov in tako po trpljenji za Kristusom šli v njegovo čast.

K razširjenju je pa zadnjič pripomogel tudi Jezusov nauk sam na sebi. — Modrijani tistih časov so si vse domišljevali, v čem da srečno življenje obstaja. Dasiravno pa v tem niso bili edini, jih je bilo vendar več te misli, da je te neprecenljive sreče v zadovoljnosti

iskati. Ker jim pa njih prazne sanje od Boga in od človeka po smrti te zadovoljnosti nikakor niso dale, začnejo Kristusovo vero pretresovati in se prepričajo, da le v njej se zadobi tista zadovoljnost, po kateri so dolgo, dolgo pa zatonj hrepeneli. Spoznali so, da to je nauk, ki dá človeku pravo vrednost in ga od neumne živine loči, nauk, ki človeka posveti, njegovo notranje zboljša, ga stori krotkega, pohlevnega, nauk, ki človeka s Stvarnikom združi, ki po očetovsko v vseh okoliščinah življenja zanj skrbi, nauk, ki človeku veselo prihodnost unkray groba in po smrti veselo večnost odpre ter mu za njegov trud in vsakdanji trpež po tem življenji vredno plačilo odkaže. Po takem premišljevanji so najbolj učeni kristijani postali in so se v svojih bukvah za pravo vero potegovali in zmote nevernikov zavračevali.

Vse to je tedaj k razširjenju Kristusove vere pripomoglo. Iz tega pa naj bo tudi vam očitno, da naša sv. vera ni prazno izmišljenje in kaj take jo dolžiti so le tisti hudobneži v stanu, ki s tem želé svoje pregrehe pokriti in svojo vest pomiriti, da pravijo, človek z živino vred za vselej pogine. Kaj takega jo dolžiti so le tisti v stanu, ki hočejo po šegi dandanašnjega sveta za učene veljati, dasiravno se niso nobene stvari popolnoma izučili. — Mi nasprot smo prepričani, da je naša sv. vera nepremakljiva resnica, iz nebes prinesena, utrjena po čudežih Kristusa in aposteljnov, potrjena s smrtjo božjega Sina in s krvjo milijonov sv. marternikov. Sozidana na skali sv. Petra vsem vetrovom in napadom spridenega sveta in strelam peklenškega brezna v bran stoji že nad 18 sto let in bo do konea sveta! Le nje se držimo, ker ona je čolnič, ki nas čez valov šumenje v srečno zavetje pelja. Amen.

M. T.

2. Tri male, pa važne reči.

Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu, ktero je človek vzel in na svojo njivo vsejal. Mat. 13, 31.

Moder človek se uči iz vsega, kar mu pride pred oči. Tako je nebeški Učenik svoje prilike jemal iz navadnih reči, ki so jih ljudje imeli vsak dan pred očmi in na te navadne reči je navezoval svoje nebeške nauke in resnice. Hotel je neki dan svoje učence učiti,

kako potrebna je ljudem zvestoba tudi v malih rečeh, ker iz malega zraste veliko, dobro in hudo. Zato jim je pokazal na gorčično zrno, ktero je še manjše od deteljevega semena, pa iz njega zraste veliko, močno zelišče, da lahko tice nanj posedajo in počivajo. Pokazal je tudi na kvas, ki ga žena pomesi med tri polovnike moke, in ta kvas vso moko okvasi. In s tem, da nebeško kraljestvo primerja tako malemu zrcnu, iz kterega zraste toliko zelišče in pa kvasu, kterega se le malo vkvasi, pa vendar veliko moke prekvasi, — nas uči, da v dušnih zadevah moramo z malim začeti, ako si hočemo pridobiti nebeško kraljestvo.

Tako je delal tudi Jezus sam; vsadil je malo zrnice prave vere, ki jo je iz nebes prinesel, v zemljo, in to zrnice je bil začetek sv. katoliške cerkve, ki se razširja po vsem svetu in milijone ljudi pripravlja za nebeško kraljestvo.

Dragi poslušalci, to prikazen bi vsak dan lahko videli, če bi le hotli in vsak dan bi se lahko učili, kako iz malega zraste veliko, kako je treba gledati na male reči, ako hočemo doseči velike. „Bodi v malem zvest, da ne prideš hudemu v pest,“ veli pregovor. Po malih rečeh se pride v nebesa, z malimi rečmi se pa tudi pekel zasluži. To velja sicer o vseh zadevah dušnega življenja, a danes vam hočem nasvetovati zlasti tri male čednosti, v kterih se moramo vsak dan vaditi in pot v nebesa si gladiti, te so 1. prizanesljivost do bližnjega v malih rečeh, 2. potrpežljivost v malih križih, 3. skrbljivost za male pobožnosti. O Bog, ki vsemu dobremu rast daješ, blagoslovi moj nauk, da na dobro zemljo pade in obilen sad rodi!

Ljubeznjivi sv. Frančišek Salezijan je posebno male čednosti in dobra dela veliko obrajal, — one, ki ne bliščijo, po svetu ne vriščijo, one imajo pred Bogom posebno ceno. Velike kupe denarjev ne moreš vsak dan pridobiti, ene krajcarje pa lahko zaslužiš in če jih prihraniš, boš obogatel. Tako je z malimi čednostmi.

1. Oglejmo si najprej prizanesljivost. Kristus je učil, da moramo ljubiti svoje sovražnike in dobro storiti tem, ki nam krivico delajo ali nas žalijo in je pristavil: Če ti kdo vzame plašč, daj mu še sukno, in če te kdo udari na desno lice, podaj mu še levo lice. Kdor to more storiti, ta more že stati na visoki stopinji krščanske popolnosti. Pa vsak dan in vsak človek tega ne more storiti. Vendar kaj manjšega vsak dan lahko prenašamo in to nam svetuje apostelj

v listu do Efežanov (4, 2.), kadar pravi: *Prenašajte eden drugega*. Mi moramo živeti v družbi z drugimi ljudmi, v družbi po družinah, v družbi po hišah, v družbi po soseskah ali vaseh. Vsi ljudje pa niso enaki, vsi nam niso po volji in všeč, kakor tudi mi vsem ne dopademo. Eden ima te lastnosti ali recimo slabosti, ki nam ne dopadajo, drugi spet druge. Nekteri so se slabosti še-le navadili, drugi spet za svoje lastnosti ne morejo kaj, ker so jim prirojene, n. pr. da kdo ni čedne postave, da je kruljev, da ima neprijeten glas, da je star, da je bolehen, — moj Bog! za to nihče ne more, pa vendar so ljudje, ki svojim bližnjim tudi to ponašajo in zamerajo, še celo to, kadar kdo besede drugače izgovarja. Spet drugi so se svojih slabost še-le navadili, n. pr. da so černi in osorni, nimajo nikoli prijaznega pogleda ali dobre prijetne besede, ali pa da so sumničevi, t. j. da od vsakega človeka le slabo mislijo, mu nič ne zaupajo, povsod hude namene podtikajo. Spet drugi so besedični in prepirljivi, zavoljo malenkosti začnejo zmerjati, se prepirati ali celo pravdati; za vsakega imajo le pikre in zbadljive besede in govore. Pa kaj bom tega še dalje našteval, saj so vam vsem znane te in enake slabosti, ki jih imajo ljudje ali pa mi sami.

Glejte, ravno v teh slabostih in napakah svojega bližnjega se nam ponuja lepa prilika pokazati svojo prizanesljivost in se vaditi v malih čednostih, nabirati si zasluženja in storiti, da tudi drugi naše slabosti prenašajo. Kako lahko to storimo! Ti si posel, tvoja gospodinja nagle jeze, pa kmalo spet dobra. Včasih ti bo djala katero hudo besedo po nedolžnem, — molči, prenesi jo in vse bo dobro. — Imaš v hiši človeka, ki je bolehen; — ti težko poslušáš, kako toži, morebiti mu celó ne verjameš, prizanesi mu, glej, on mora še več trpeti. Ali morebiti imaš soseda, ki te sovraži in ti je že marsikaj hudega storil, molči in ne toži, če je v potrebi, mu dobroto stori, s tem pokažeš svojo prizanesljivost. To je prva čednost, katero vam priporočam, prenašajmo slabosti in napake svojega bližnjega. To bo nam pred Bogom nabralo veliko zasluženja, ob enem pa tudi storilo, da bo med nami več miru, zastopnosti in prijaznosti.

2. Ravno to velja tudi o malih križih in težavah. Kristus je učil: *Kdor hoče moj učence biti, naj zatajuje sam sebe, naj zadene svoj križ in naj hodi za menoj*. Moj Bog, Kristusov križ je bil težak, bil je obložen z grehi vsega sveta; takega križa bi mi ne mogli nositi, Bog ga nam tudi ne naloži. Kadar potem beremo ali slišimo od sv. mučenikov, n. pr. od sv. Lorenca, da so ga na razbeljenem ražnji pekli, druge po več let po smradljivih ječah vlačili ali da je

sv. Lidvina 33 let na bolniški postelji ležala, pa vedno vesela ostala, spet drugi so grozne znotranje žalosti prenašali; tedaj se nas loti neka otožnost ali malosrčnost, da rečemo: „Oh, kaj tacega jaz ne bi mogel trpeti, Bog me tega obvaruj!“ — Bog nam morebiti toliko trpljenja ne bo naložil, ali brez križev, brez težav ne pusti nobenega. Zakaj tako se je glasila sodba, ki jo je Bog nad Adamom izrekel: *V potu svojega obraza boš jedel kruh*, in nad Evo: *V bolečinah boš porodila svoje otroke*. Vsak dan ima mnogo prilik, da pokažemo svojo potrpežljivost v malih rečeh. — Enkrat ti delo ne gre od rok, drugi ti nagajajo ali te zadržujejo pri delu, ali pa vidiš, da si ga zastonj storil, — skušnjava te obhaja, da bi se jezil, rotil ali celo hudo preklinjal. Tedaj se pa hitro spominjaj, da se to ne spodobi za kristijana, reci: „Naj bo pa za Boga storjeno“, in dobro bo, zasluženje boš imel. — Spet drugikrat te poleg težkega dela trpinči še vročina, pride huda ura, pomanjkanje itd. Spet te nevolja obhaja in skušnjava, da bi delo popustil. Ne stori tega, premagaj se, zdihni: „Naj bo za verne duše, ali naj bo v pokoro za moje grehe, s kterimi sem Boga žalil“, in videl boš, nevolja te bo minula, pokazal boš svojo potrpežljivost. — Bog te obišče z boleznijo, zaslužiti ne moreš, zraven pa moraš trpeti bolečine, s tabo trpi družina, ker jej ne moreš služiti živeža. Malosrčnost te teži in skrbi te obhajajo, kdo bo skrbel za družino. Takrat poglej na britko martro, na križanega Jezusa, ki ti ljubeznjivo kliče: Prenašaj svoj križ, kakor sem ga prenašal tudi jaz; če boš z menoj pretrpel, boš z menoj tudi poveličan. — Ali pa imaš težave in britkosti v svoji družini, žena z možem, mož z ženo, stariši z otroci, otroci s stariši, da jim sree od žalosti skor razpoči, — oh, ne tožite, temuč potrpite in zdihnite: „Marija, ti mati sedmerih žalosti, pomagaj!“ In tolažba nebeška bo prišla v srce. To je tedaj druga mala čednost, katero vam priporočam, potrpežljivost v malih križih in težavah, zdaj pa imam še tretjo:

3. Skrbljivost za male pobožnosti in dobra dela. Koliko priložnosti imamo, preljubi, za take reči! — Ena rožica ali cvetlica se od daleč zgubi, da je ne vidimo; kako pa se nam dopada lepo spleten ali vezan venec, pa v njem ni nič posebnega, samo da je več cvetlic vkup zvezanih. — Kaj je požirek vode, ki jo žejnemu damo, ali kos kruha, ki ga lačnemu urežemo, ali kaj nas stane pristrčna beseda, s katero bolnika potolažimo in kako visoko bo Jezus vse to cenil in vse povrnil, kakor bi bili to njemu storili. Z malimi dobrimi deli si kupimo nebesa. — Dobri stariši svoje otroke učé, da naj pobirajo drobtine, ki na tla padajo, kakor je tudi Jezus ukazal

pobirati ostale košččke, ko je bil v puščavi čudežno nasitil pet tisoč ljudi. Enako je nam treba pobirati drobtine dobrih del in malih pobožnost, da si ž njimi kupimo nebeški zaklad. Koliko imaš težave, če vsak dan angeljsko češčenje odmoliš? To pač lahko storiš, s tem si pa Marijo za prijateljico in pomočnico pridobiš, ki bo za te pri Bogu govorila in srečno smrt izprosila. Ali kaj te stane, da zjutraj, preden greš k delu, najpred Bogu čast daješ in dober namen obudiš, zvečer se pa tudi Bogu zahvališ in v svojo vest pogledaš, ali je nisi s hudimi grehi ogrdil? To lahko storiš in si drage bisere naberaš ali zlatov za nebesa. — Ali kaj bi ti težko bilo, ako imaš čas, zjutraj stopiti k sv. maši, kadar stopiš na pokopališče, spomniti se vernih duš, ali v cerkvi počastiti Jezusa v presv. rešnjem Telesu? To pač ni težko, s časom se ti pa nabera lepa zakladnica dobrih del, ki bo o svojem času djana na tehtnico pravice božje. — Ali kaj bi bilo težko, da skleneš: jaz ta dan ne bom Boga žalil z grdo besedo ali z nezmernostjo v pijači ali pa z nesramnostjo? Kdor hoče v dobrem zvest biti, mora tudi hudega se varovati. Vidite, to je tretja čednost, ktero vam danes priporočam: skrbljivost za mala dobra dela in male pobožnosti.

Videli smo, kako potrebna nam je zvestoba tudi v malih rečeh. Nizko mora začeti, kdor se hoče visoko speti. Sklenimo toraj: Vsako še tako majhno delo zvesto storiti: le kdor je v malem zvest, njemu se bo veliko zvršilo. Varujmo se hudega, če se nam tudi malo zdi; mala luknjica v ladiji stori, da se vtopi. Večkrat izprašujmo svojo vest in očistujmo jo s čisto spovedjo. Hiša bo grda in nesnažna, če se le enkrat v letu pomete. Nikdar ne recimo: nikogar nisem ubil ali okradel itd., zatoraj sem pravičen; h krščanski pravici je to še premalo, treba je tudi dobrih del, ktera še-le storijo, da je naša vera tudi živa. Prizadevajmo si za male čednosti — prizanesljivost, potrpežljivost, skrbljivost, ktere sem vam danes priporočal. In Gospod nam poreče: *Prav tebi, dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda.* Amen.

L. F.

Zadnja nedelja po binkoštih.

I. Urno spolnujmo dobre sklepe!

Kakor blisk pride od solnčnega vzhoda, in se posveti do zahoda; tako bo tudi prihod Sinu človekovega. Mat. 24, 27.

Danes praznujemo zadnjo nedeljo po binkoštih. Zopet gre cerkveno leto h koncu in s prvo adventno nedeljo stopili bomo v novo. Naša skrbna mati, sv. katoliška cerkev, ki je v teku svojega leta vse skrivnosti božje ljubezni in usmiljenja memo naših duhovnih oči vodila, nas danes pri sklepu na to obrača, kar se bo konec sveta pred poslednjo sodbo godilo. Silne reve, ki so ob času Jeruzalemskega razdjanja jude zadele, so le slaba podoba tistih stisk, ki bodo konec sveta nad ves človeški rod prihrumele. Kristus sam pravi: *Takrat bo velika stiska, kakoršne ni bilo od začetka sveta do sedaj in je ne bo.* (Mat. 24, 21.) Oh, kolika groza se bo tisti čas polastila ljudi, ko bodo solnce, luna in zvezde naenkrat, kakor upihnene luči, ugasnile in bo najgostejša tema pokrila zemlje krog; ko bodo šumeče vode vse jezove predrle, čez vse bregove se razlile in svoje valove po suhem naprej gnale; ko bo plamteč ogenj iz zemlje proti nebesom švigal in vse za seboj požigal in pogubljal, kar diha in živi!

Ali — še večji trepet nastaja. Že buči angeljeva trobenta od koneca sveta do njegovih zadnjih pokrajin; mrtvi vstajajo in se zbirajo v dolini Jozafat krog Kristusa, ko pride z znamenjem sv. križa v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom, da loči ovce od kozlov ter razodene vsakemu, kaj je dobrega ali hudega storil v življenji in ga za to ali poplača ali od sebe zavrže na vse večne čase v kraljestvo satanovo, v kraj večnega trpljenja in jokanja.

Kristijani, to so resnice, ktere naj bi si po željah sv. cerkve danes posebno v srce vtisnili. Danes, ko kakor umirajoča mati od nas svojih otrok slovo jemlje, hoče slišati sklep iz naših ust, da si bomo zanaprej čas milosti v dobro obračali, in tako sodnji dan v vrstah izvoljenih stali. Ta sklep iz naših ust slišati pa tolikanj bolj želi, ker nam je neznana tista ura, ko nas bo Gospod pred svoj sodnji stol poklical; *zakaj kakor blisk pride od solnčnega vzhoda in se posveti do zahoda tako*, pravi Kristus, *bo tudi prihod Sinu človekovega.* Zato pa moramo toliko bolj s strahom in trepetom delati delo svojega zveličanja.

Pa saj smo že večkrat z Davidom rekli: *Prisegel in sklenil sem, o Gospod, spolnovati tvoje zapovedi*, ali do sedaj je bilo še večidel tako, da smo dobre sklepe, ki smo jih danes storili, jutri že zopet prelomili. Za tega voljo bi vam rad danes nekoliko pokazal, kako potrebno je, da svoje dobre sklepe brez pomude izpolnujemo, naj nas prihod Sinu človekovega ne prehitijo. — Blagoslovi Bog naše premišljevanje!

Pri živini, ki jo imamo za delo, se nam nič bolj zoperno ne zdi, kakor počasnost in lenoba. Svojo lenobo ali zanikrnost v izpolnjevanju tega, česar bi nam bilo v naš dušni prid, pa po navadi večidel radi preziramo ne gledajoč na to, da je od tega ali naše večno zveličanje ali naša večna poguba zavisna. Ta zanikrnost se nas vseh bolj ali manj drži in se posebno razodevlje v opuščeni dobrega, kar smo sklenili storiti. Sploh dobrih sklepov ljudem ne manjka. Morebiti ni nobenega odraščenelega med nami, ki bi že več kakor stokrat ne bil rekel: „Trdno sklenem, svoje življenje poboljšati in Boga nikoli več ne razžaliti.“ Ali kaj nam pomagajo še tako trdni sklepi, ako jih pa v djanji ne spolnujemo? *Želje umore lenuha*, pravi sv. pismo, *ker njegove roke nočejo nič storiti*. Dobri skepi so enaki lepim Absalonovim lasem, ki so bili krivi, da je ž njimi na drevesu obvisel in bil umorjen. Tako so dobri sklepi, ki se ne spolnijo, večkrat ne le časnih nesreč, ampak celo večne smrti krivi. Zato nas opominja sv. Duh v sv. pismu, rekoč: *Ne mudi se k Gospodu spreobrniti in ne odlašaj od dne do dne; zakaj na nagloma pride jeza božja in ob času maščevanja te bo pokončal*.

Da bote pa razumeli, v kako veliko nevarnost se postavimo, ako svojih dobrih sklepov ne spolnimo, morate te-le resnice pred očmi imeti. Prvič, da so bile vse dobre misli in vsi zveličanski sklepi, ki smo jih svoje žive dni imeli, od Gospoda, ki vsakemu našemu dobremu delu daje hoteti in dopolniti, kakor mu dopade, ne pa, da bi bili dobri sklepi iz nas. Mi, pravi apostelj, še sami iz sebe ne moremo nič dobrega misliti, ampak vsa naša zmožnost je iz Boga, ki nas za dobro razsvetljuje, nas k dobremu priganja in v dobrem vtrjuje. Drugič ne smemo pozabiti resnice, da se človek iz svojih moči ne more grehov očistiti in opravičiti, ne pogubljenju uiti ne se zveličati brez pomoči milosti božje. In tretjič moramo vedeti, da nam sad Kristusovega odrešenja na križi ali milost opravičenja sv. Duh v zakramentih deli, pa ne vselej, ampak kadar je njegova volja. *Ne*

po naši volji, pravi sv. Ciprijan, *ampak po svoji božji naredbi nam sv. Duh svoje darove in milosti deli*. Ravno to uči Kristus z besedami: *Duh božji veje, kjer hoče, in nam zato zapoveduje, rekoč: Hodite, dokler luč imate, dokler vas tema ne obide!*

Iz teh resnic pa sledi, da, ako pred lučjo, s katero nas hoče sv. Duh razsvetliti, svoje oči zapiramo in dobrega ne spolnujemo, se postavljamo v veliko nevarnost, na večno pogubljeni biti. Zakaj kako hočeš svoje grehe obžalovati, svoje življenje poboljšati in svoje dobre sklepe izpeljevati, ako ti sv. Duh s svojo gnado ne pristopi? Kako dolgo ti bo pa na strani stal, ali kdaj ti jo odtegnil, tega ne veš. In tako se boš morebiti hotel ob kakšni uri spreobrniti, ko se več ne boš mogel, zato ker se nisi hotel, ko bi se lahko bil, ob času, ko bo ura tvojega obiskanja pretekla. *Iskali me bote, je rekel Kristus judom, pa me ne našli, v svojih grehih bote umrli*. Poglej, vsaki pametni in razumni človek že pri svojih časnih opraviilih časa in prilike pričakuje, da kakšne škode ne trpi. Ako hočeš prihodnje poletje žeti, ne čakaš z ozimnim žitom, da bi sneg zapadel, ker veš, da je setev takrat prepozna. Hočeš pri kupčiji kaj dobička, gledaš na priložen čas, kdaj boš blago po ceni skupoval, kakor noben pametni kupec prodajalnice še-le takrat ne odpira, kadar že sejm mine. Ravno tako, kdor se hoče s pošto ali z vlakom na železnici odpeljati, gleda, da o pravem času pride, vedoč, da ga sicer voz ne bo čakal. — Enako, ako hočeš pokoro storiti, glej, da ti čas gnade ne preteče. Ako se imaš s kakim sovražnikom spraviti ali imaš komu kakšno škodo ali krivico poravnati, ali hočeš kako staro vkoreninjeno pregrešno navado zatreti, stori brž sedaj, ko te sv. Duh v tvojem notranjem k temu priganja in ti po sv. pismu pravi: *Moj sin, porabi čas (za dobra dela), in varuj se hudega!*

Hočeš vedeti, kdaj je za-te tisti prilični čas, da svoje dobre sklepe izpolni, ti odgovorim, da ravno sedaj v tem-le trenutku, ker le sedanji čas je tvoj, preteklost pa in prihodnost niste več v tvoji oblasti. Toraj ravno sedaj po mojem ogovarjanji morebiti sv. Duh s svojo gnado na tvoje sree trka in prosi, da bi se mu odprlo. *Glej, pravi apostelj, sedaj je prijetni čas; glej, sedaj je dan zveličanja!* Zato, kar misliš dobrega storiti, stori hitro, ker daljna pomuda ti lahko prinese večno pogubo.

Koliko škodo lahko taka zamuda prinese, skusil je nekdam nek imeniten vojskovodja. Hanibal, poveljnik Kartaginencev, potolkel je popolnoma armado Rimljanov. Rimljani so to nesrečo zvedeli in bili so v tolikem strahu, da so vse popustili in iz mesta pobegnili, mislé,

da bo Hanibal s svojo armado tudi nad Rim prišel in ga razvalil. Pa Hanibal ostal je v Kapuvanski okrajini in se je ondi s svojo armado vred dobri volji in razujzdanostim prepustil ter tako zamudil priložnost podjarmiti si Rimsko kraljestvo. Poznejše je pač prišel k spoznanju te zmote in ni nehal jo obžalovati, rekoč: „Ko sem mogel, nisem hotel in sedaj, ko bi rad, ne morem več.“

Tako se tudi večidel godi grešnikom, ki s svojimi dobrimi sklepi od praznika do praznika odkladajo in časa milosti, ki jim ga Gospod daje, nočejo porabiti. Še do tega ali tega praznika, pravijo, bom počakal, potlej pa na vsak način hočem iti k spovedi in se poboljšati. Pa tisti praznik pride in zopet mine, da se ni nič zgodilo, kar so sklepali, in tako praznik za praznikom preide, dokler pride čas, da se resnično spreobrniti ali več ne morejo in tako sami nad sabo obupajo, ali pa jih nagla smrt prehití v njih grehah.

Žalostne izglede tega nam Kristus pripoveduje v sv. evangeliji. Tako so nespametne device tisti čas, ko bi si bile imele iti olja nakupit za svetilnice, zamudile in ko je ženin prišel, bilo je prepozno. Ko so trkale na zaprta vrata, morale so slišati strašni glas ženinov: *Jaz vas ne poznam*. Tisti bolnik, ki je 38 let sedel ob kopelji v Jeruzalemu in čakal plivkanja vode, prišel je vselej prepozno, med tem, ko so ga drugi prehiteli in se ozdravili; on pa je celih 38 let v svoji bolezni zdihoval. — In zakaj se je pač tisti hišni gospodar, ki je napravil veliko večerjo in jih je veliko povabil, razsrdil, ko so se povabljeni vsi zaporedoma izgovarjali? Zakaj je rekel: *Povem vam, da nobeden unih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje?* (Luk. 14, 24.) Glejte, zato, ker na prvo povabilo niso marali priti, ni jih hotel spoznati vrednih, da bi jih bil še enkrat vabil. Iz tega vidite, kaj se hoče reči: *Moj sin, porabi čas* (za dobra dela) *in varuj se hudega*. Ako te toraj Gospod danes k pokori in k spreobrnenu kliče, nikar ne odlašaj na jutri; zakaj tisti: „Jutri bom, jutri!“ je izgovor vseh lenuhov, ki nikoli nič ne storé. Nikar si ne domišljaj, da Gospod, ki te danes kliče, te bo tudi še ob letu na današnji dan klical; *zakaj ta, ki ti je dal današnji dan doživeti*, pravi sv. Avguštin, *ti jutrašnjega dneva ni obljubil*. In gorjé ti, ako zamudiš čas, v kopelji pokore se svojih grehov očistiti, ali zamudiš priliko, svojo svetilnico z oljem dobrih del napolniti, ker zgodilo se ti bo, kakor nespametnim devicam, ki niso bile k ženitnini sprejete.

Ali pri tem se morebiti izgovarjaš, da je sv. Duh milostljiv in dobrotljiv in ničesa bolj ne želi kakor to, da se zgubljene ovce zopet nazaj k pastirju svojih duš povrnejo. On je Bog vse potolažbe in Oče

usmiljenja; on noče grešnikove smrti, ampak njegovega življenja, on *sam prosi za nas z neizrekljivimi zdihljeji*. — Res je, da je sv. Duh milostljiv in usmiljen z grešniki, ali tudi to je res, da je grešnik še toliko večje kazni vreden, ako vse navdihovanje in prigovarjanje tako milostnega in usmiljenega sv. Duha zaničuje in je rajše služabnik in prijatelj satanov, kakor otrok božji. Takim veljajo besede, ki jih je sv. Štefan judom rekel: *Vi trdovratni in neobrezani na srcih in na ušesih! Vi se zmiraj ustavljate sv. Duhu, kakor vaši očetje, tako vi.*

In tedaj, kristijani, kako dolgo bomo še odlašali svoje dobre sklepe v djanji izpolniti? Ali morebiti tako dolgo, dokler pride tista noč, ko nihče več delati ne more? O da bi mogli pogubljeni v peklu k vam govoriti, povedali bi vam, kako nad vse strašno in nevarno je, pokoro od dne do dne odlašati! Oni tudi niso marali prigovarjanje sv. Duha poslušati; tudi oni niso hotli rabiti časa obiskovanja, in zato jih je na nagloma požrla jeza Gospodova in sedaj so v — peklu! O ko bi mogli govoriti, na vse grlo bi nam klicali: Kar zamoreš danes storiti, nikar na jutri ne odkladaj! Rabi čas za dobra dela in varuj se hudega!

Ravno to svarjenje nam leto in dan daje sv. mati katoliška cerkev in nam odpira vse svoje pomoči in zaklade, da bi nas le v zveličanje pripeljala. Tudi v njenem prihodnjem letu bo njena materna skrb zmiraj nad nami čula. S prošnjami, s svarjenjem, z opominovanjem in z ukom nas bo budila iz dušnega spanja in spodbadala k spolnovanju dobrih sklepov, naj bi bil tako strašni sodnji dan za nas dan tolažbe in bi šli z izvoljenimi v veselje svojega Gospoda! Amen.

M. T.

2. Izvoljeni — v nebesa povabljeni.

Pridite, blagodarjeni mojega Očeta, in posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. Mat. 25, 34.

Strašne reči smo slišali danes brati iz sv. evangelija, v katerem nam Jezus prerokuje razdjanje Jeruzalemskega mesta in konce sveta. Prvo Kristusovo prerokovanje se je 37 let potem, ko je bilo izrečeno, do pičice natanko spolnilo; ravno tako gotovo se bo spolnilo tudi vse to, kar je Jezus od sodnjega dneva prerokoval, namreč, da bo

solnce otemnelo, luna ne bo dala svoje svetlobe in da bodo zvezde od neba padale in da se bo potem na nebu prikazalo znamenje Sinu človekovega, t. j. sv. križ in da bo potem sam božji Sodnik prišel z vsemi angelji obdan in da bodo takrat jokali vsi rodovi na zemlji, t. j. jokali bodo pogubljeni, ker bodo vsi črni in ostudni iz grobov vstali in kot kozli ločeni od dobrih ovčic in bodo na levo postavljani. Ali silno vesel in častitljiv bo dan poslednje sodbe za izvoljene, ker bodo nebeško lepo spremenjeni od smrti vstali na desnico božjega Sodnika postavljeni in zaslišali iz njegovih ust vesele besede: *Pridite, blagodarjeni mojega Očeta, in posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta!* "O tolažbe polne in vesele besede! In ravno te besede hočemo danes zaporedoma premišljevat! Bog daj, da bi nas premišljevanje teh besedi zdaj k pravi pokori in kdaj na zadnji dan na desnico pripeljalo! O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas!

Potem, ko bo Sodnik vsih ljudi misli, želje, besede in dela pretehtal in vse njih življenje celemu svetu razodel, se bo obrnil ves prijazen in ljubeznjiv k svojim izvoljenim na desnici in jim bo rekel: *Pridite, blagodarjeni itd.* O neizrekljivo tolažljive in vesele besede za izvoljene! O kdo zamore dopovedati, s koliko radostjo jih bodo zaslišali! — Premišljajmo nekoliko, koliko tolažbe in veselja te besede v sebi imajo!

Pridite! to je prva beseda, ki jo bo božji Sodnik na sodnji dan izvoljenim izgovoril. Hotel bo reči: *Pridite* od vednega vojskovanja zoper svoje dušne sovražnike k nebeški nestrohljivi kroni; *pridite* od težavnega dela in truda za nebesa k večnemu počitku, *pridite* od teme k večni luči, *pridite* iz doline solz v večno nebeško domačijo; *pridite* za zvesto božjo službo prejet večno plačilo; o le *pridite*, zakaj vse posvetne skrbi so minule, vse pozemeljsko trpljenje je minulo, zdaj niste več v nevarnosti grešiti in božjo milost zgubiti; *pridite* za vselej v družbo angeljev in svetnikov!

Pridite blagodarjeni! Poprej vas je svet sovražil in preganjal, ker niste hotli s svetom držati in po posvetnih šegah živeti, zdaj se vas svet boji in trese pred vašimi nogami; poprej so vas posvetni ljudje zaničevali, zasmehovali in zasramovali in preklinjali, zdaj se vam posvetni ljudje čudijo in vas blagrujejo, ker ste tako visoko čez vse posvetnjake in pogubljene povzdignjeni! Blagodarjena je vaša duša, ker ste vse dušne moči, um, pamet in voljo obračali v božjo

čas in v svoje zveličanje. Blagodarjeno je vaše telo, ker ste njegovo zdravje in vse telesne moči in vse počutke v božjo čast obračali; blagodarjene so vaše oči, vaša ušesa, vaša usta, vaše roke, vaše noge, posebno vaše sree, blagodarjeno vse vaše meso, kterega ste krotili s postom in zatajevanjem!

Blagodarjeni *mojega Očeta*, bo rekel Jezus na dalje. Blagodarjeni *mojega Očeta* ste zato, ker vas je nebeški Oče za svoje otroke sprejel in ker ste v svojem življenji nebeškega Očeta kot pokorni otroci častili in ljubili, ker ste njegovo voljo zvesto spolnovali in to spolnovanje više cenili kot vso goljufno posvetno srečo, ki vam jo je svet obetal. V teh besedah je pa tudi povedano, kakor bi jim Jezus hotel še reči: Blagodarjeni ste tudi „*moji*“, ker ste svoj križ, ki sem ga vam jaz naložil, radovoljno na-se vzeli in ga vsak dan za menoj nosili in ker ste po mojih naukih zvesto živeli in mene bolj kot svet ljubili. Blagodarjeni ste tudi „*svetega Duha*“, ker ste pridno delali z milostmi, ki vam jih je sv. Duh delil. — Blagodarjeni ste tudi „*moje Matere Marije*“, ker ste jo po otročje častili in ljubili in skoz njene roke toliko milost od Boga dobivali. Blagodarjeni ste tudi „*mojih angeljev*“, ker ste njih opominovanje radi poslušali in jim bili pokorni.

In posedite kraljestvo, jim bo Jezus dalje rekel, t. j. pojdite v nebesa, ktere ste s pomočjo milosti božje in s svojimi dobrimi deli kot plačilo zaslužili; pojdite v nebesa, kjer jaz z Očetom in s sv. Duhom kraljujem; pojdite v nebeško kraljestvo, ktero nima konca in ga toraj nikoli več zgubiti ne morete; pojdite v nebeško kraljestvo, kjer bote rešeni vsih britkost, težav in nadlog in bote vživali vse dobrote in sladkosti, kakoršne si vaše sree le voščiti zamore; pojdite v nebeško kraljestvo, kjer bote ovenčani z nestrohljivimi venci in kraljevali z menoj na večno.

Posedite kraljestvo, *ktero vam je pripravljeno od začetka sveta*, t. j. kjer je Bog že od vekomaj naprej videl, da bote njemu zvesto služili, vas je že od vekomaj izvolil in vam je v plačilo pripravil nebeško kraljestvo. O pridite toraj, moji zvesti služabniki in prijatelji, moji preljubi bratje in sestre, pridite in pojdite z menoj v neskončno, večno nebeško veselje, kterega vam ne bo nihče odvzel. O presladke, čez vse vesele besede božjega Sodnika!

O Bog, s kolikim veseljem in radostjo bodo izvoljeni te besede slišali! Oh, kdo zamore dopovedati, kako se bodo veselili! Kako si bodo med seboj srečo voščili starši in otroci, možje in žene, prijatelji in znanci, duhovni s svojimi ovčicami! Kako bodo dajali hvalo

in zahvalo Bogu Očetu, ki jih je vstvaril, Bogu Sinu, ki jih je odrešil, Bogu sv. Duhu, ki jih je posvetil, Mariji Devici, ki je bila njih srednjica in besednica pri Bogu, angeljem varhom, ki so jih varovali pred hudim, pridigarjem in spovednikom, ki so jih v dobrem podučevali! O kako bodo blagrovali dobra dela, ki so jih opravljali! Kako bodo blagrovali križe in težave, s kterimi so si nebesa zaslužili! Kako bodo blagrovali vse miloščine, s kterimi so si nebesa kupili! O veselimo in radujmo se, bodo klicali, in dajajmo slavo in hvalo Bogu, ker smo povabljeni na ženitnino božjega Jagnjeta!

O kako bo pa pogubljenim na levi pri srcu, ko bodo videli izvoljene v toliki časti in veselji in slišali tako vesele besede iz ust božjega Sodnika in izvoljenih! Sv. pismo nam pripoveduje, da bodo pogubljeni pri pogledu izvoljenih tako-le govorili: *Ti (izvoljeni) so, ki smo jih nekdanj imeli v zasramljiv prigovor itd.* (Modr. 5, 2—10.) Oh strašno kesanje pogubljenih pri pogledu pravičnih — pa, oh, prepozno kesanje!

Oh, kristijani, več izmed vas jih tako živi, kakor sv. pismo od pogubljenih govori, da bodo govorili na sodnji dan . . . Oh, kaj bo, če se ne spreobrnejo? Kako strašno se bodo kesali takrat, da niso tako živeli, kot zvesti božji služabniki, ali kesanje bo takrat prepozno! Zatoraj, o kristijani, zdaj je še čas za pokoro, zdaj imamo še dan zveličanja, spreobrnite se k Bogu z resnično pokoro! Pomislite večkrat, kako sladke in vesele bodo tiste besede, s kterimi bo Jezus svoje izvoljene v nebesa povabil! Ali si ne želimo, da bi bile tudi nam rečene? O trudimo se toraj na vso moč za nebesa, da bomo kdaj v dolini Jozafat pri poslednji sodbi na desnici stali in zaslišali vesele besede: *Pridite, blagodarjeni mojega Očeta itd.* Amen.

Josep Kerčon.

Prva adventna nedelja.

I. Sad Kristusovega prihoda. — I. Slepi spregledujejo.

Slepi spregledujejo. Mat. 11, 5.

Ena najljubeznjivših prigodb stare zaveze je prigodba Tobijeve družine. Ker vam je ta zgodba že tako znana, je ne bom na široko razlagal, ampak opomniti vas hočem samo na nek posebno ginljiv prizor iz te zgodbe. — Ko namreč mladega Tobija le predolgo ni

hotlo biti iz ptujega, kamor je šel posojeni denar nazaj tirjat, je jelo stara dva, namreč njegovega očeta in njegovo mater, zelo skrbeti zavoljo njega. Posebno mati je zelo žalovala in dalje ko sina ni bilo nazaj, huje je tarnala. Vsak dan je hodila na nek grič, od koder se je daleč okrog videlo in je gledala v daljavo, če bo že vendar enkrat prišel njen sin. Po cele ure je na tem griču presedela in prejokovala in ko je na večer brez sinu domu prišla, je milo tožila in zdihovala: *Oh, zakaj sva te vendar od doma pustila! Ne bila bi te smela od sebe pustiti, tebe, svitlobo najinih oči, palico najine starosti, tolažbo najinega življenja in upanje najinega zaroda.* (Tob. 10, 4.) — Nazadnje pa se ji vendar spolnijo njene vroče želje. Nekega dne, ko zopet na gričku sedi in zdihuje, zagleda od daleč priti svojega sina in njegovega spremljevalca. In tudi psiček, ki je popotnika spremljal, je naprej pritekel kot napovedovalec in je veselo z repom mahljal. Mati pozabi svoje starosti in kakor kakšno mlado dete teče k domu in sporoči svojemu možu, rekoč: *Glej, tvoj sin pride!* — In stari Tobija je od veselja po konci skočil in je hotel naproti teči svojemu sinu; ker so se mu pa zavoljo slepote noge spodtikale, se je dal od hlapca peljati in je šel svojemu sinu naproti. In ko skupaj pridejo, sta ga oba objela in poljubila in od veselja jokala. — In ko so Boga molili in zahvalili, so se vsedli. Tedaj je mladi Tobija vzel ribjega žolca in je pomazal oči svojega očeta. In je čakal okoli pol ure, in jelo se je belo lušiti iz njegovih oči, kakor jajčna mrena. Tobija pa jo je prijel in potegnil iz njegovih oči in precej je pogled zadobil. In častili so Boga, on namreč, njegova žena in vsi, kateri so ga poznali. In stari Tobija je rekel: *Hvalim te, Gospod, Izraelov Bog, ker si me pokoril in zopet ozdravil in glej, jaz vidim Tobija, svojega sina.* (Tob. 11, 5—17.)

Ljubi moji poslušalci, jaz pa poznam še boljšo mater, kot je bila Tobijeva mati. To je sv. mati katoliška cerkev. Tudi ta posebno zdaj v adventnem času zdihuje po obljubljenem Odrešeniku in mu s pravičnimi stare zaveze vsak dan naproti kliče:

Vi oblaki ga rosite, ali zemlja naj ga da;

Ve nebesa ga pošljite skor Zveličarja sveta!

In kakor so se Tobijevi materi želje spolnile, tako tudi mati katoliška cerkev zastonj tako ne kliče, zakaj, glejte, o božiču bomo zares obhajali spomin Kristusovega prihoda, vsak izmed nas pa že tisti dan zdaj v adventu, ko bo naš Zveličar pri sv. obhajilu k njemu prišel. In kakor mladi Tobija ni prazen k domu prišel, ampak je očetu pogled prinesel, domačo hišo pa, ki je bila popred v pomanjkanji, z

bogastvom napolnil; tako tudi Jezus ne pride prazen, ampak prinese s sabo nebeške darove, s kterimi nas srečne in bogate stori.

Ko je Jezus prvokrat na zemljo prišel, ko je po svoji domači deželi hodil in učil, je povsod dobrote skazoval in mnogotere čudeže delal. Kamor je on prišel, tako sam pravi, tam so slepi spregledovali, hromi hodili, govovi se očiščevali, gluhi presliševali in mrtvi vstajali. (Mat. 11, 5.) Ravno ti čudeži, ljubi moji, se še zdaj ponavljajo, če tudi ne tako pogosto na telesu, vedno pa še na duši in se bodo tudi ta advent nad nami ponavljali, ako le prav advent obhajamo, ako le vredno Jezusa pri sv. obhajilu v svoje srce prejmemo.

Kako se toraj ti čudeži v duhovnem pomenu še zdaj nad nami ponavljajo, vam hočem ta advent z božjo pomočjo skazovati in začenjam danes s tem, da vam pokažem: kako slepi spregledujejo, in sicer vam bom pokazal: 1. kteri so na duši slepi, 2. kako se nad njimi kaže in razodeva sad Kristusovega prihoda.

I. Slep človek je res velik revež. On ne vidi prave poti in če nima koga, da bi ga vodil, kako lahko pot zgreši ali pa se večkrat spodtakne, kam udari, v kakšno lužo zabrede ali pa celó čez rob v kakšno jamo ali brezno pade. Slep človek se tudi ne more sam nikakoršnega dela poprijeti in je vsled tega primoran, druge za pomoč prositi. In ker je vedno tema na njegovih očeh, je tudi njegovo življenje silo žalostno in kakor vedna ječa. V naši fari, kar jaz vem, popolnoma slepega nobenega ni ali toliko več jih je na duši slepih.

Kteri so pa na duši slepi?

Na duši slepi so tisti, ki sicer dobre in zdrave oči imajo, ki pa tega videti nočejo, kar jim je k zveličanju in ki se dušne škode ne varujejo.

Na duši slepi so tisti, ki drugih zmote in pregrehe precej zapazijo, svojih grehov in hudobij pa videti nočejo ali pa če jih tudi vidijo, jih pa le zmanjšujejo in izgovarjajo.

Na duši slepi so tisti, ki dobro vedo, kako so slabe družine nevarne in so se že tudi sami večkrat spodtaknili, pa se jih vendar ne ogibljejo.

Na duši slepi so tisti, ki dobro vidijo in slišijo, kam pijančevanje človeka pripelje, pa ga vendar le ne pusté.

Na duši slepe so tiste ženske in dekleta, ki nad drugimi vidijo, kam slabo znanje in nečista ljubezen pripravi, pa vendar grešnih vezi raztrgati nočejo.

Na duši slepi so tisti stariši in gospodarji, ki vidijo nerodnosti in pohujšljivo življenje svojih otrok in poslov, pa jim vse spregledajo in jih po dolžnosti ne posvaré in ne strahujejo.

Na duši slepi so tisti, ki vidijo tako majhen časni dobiček in ki se znajo prav skrbno vsake časne škode varovati, le tega ne vidijo ali videti nočejo, kar bi bilo v dušni prid ali kar bi jih zamoglo pred grehom obvarovati.

Na duši slepi so tisti, ki dobro vedó in nad drugimi vidijo in skušajo, da za pregrešnim življenjem pride navadno tudi nesrečna smrt, ki pa vendar svojega hudobnega življenja ne poboljšajo.

Z eno besedo: Na duši slepi so tisti, ki dobro vedó, da v nebesa pelja le ozka pot zatajevavja in pokore, ki pa vendar le po široki cesti pregrehe hodijo, ki gotovo pelje le v pogubljenje.

Kdo, ljubi moji, bo pa tem revežem pomagal?

Kdo drugi kakor On, ki je pri svojem prvem prihodu na zemljo slepe ozdravljeval, da so spregledovali. On, ki je sleporojenemu oči odprl (Jan. 9, 32.), On zamore tudi našo dušno temoto pregnati. Saj je On tista luč, ki razsvetljuje vsacega človeka, ki pride na ta svet. (Jan. 1, 9.)

Da jih namreč toliko po napačni poti hodi in grešnega življenja pustiti noče, pride od tod, ker svoje zmote in revščine ne spoznajo. Mislijo, kakor bedak, da je njih pot prava (Preg. 12, 15.), pa ne spoznajo, da nje konec je poguba. — Zato je prvi pogoj poboljšanja pravo spoznanje. Dokler popotnik misli, da po pravi poti hodi (dasiravno je napačna), je ne bo pustil; še-le če mu kdo zmoto pokaže, potem se zamore vrniti in na pravo pot podati.

Tako tudi grešnik v svoji dušni slepoti po napačni poti naprej drvi in v svojo pogubo hiti, kateri bi gotovo tudi zapadel, če bi mu kdo ob času še ne posvetil in njegove zmote ne pokazal.

Glejte, tak prijatelj in dobrotnik, ki nam hoče luč prižgati in nas k spoznanju pripeljati, je sam Jezus Kristus, ki nam z lučjo sv. evangelija pravo pot kaže v nebeško domačijo in to bo on storil precej ta adventni čas, ako le nočemo nalašč svojih oči od te luči obračati. Ako se z Jezusom sklenemo in ga pri sv. obhajilu vredno v svoje srce prejmemo, nam bo posvetil z lučjo svojega nauka in svoje milosti v naše srce, da bomo še za časa spoznali svojo zmoto in še se za časa vrnili na pravo pot.

Zato se bo tudi vsakemu poznalo, ki bo prav obhajal sv. advent in Jezusa prejel v svoje srce.

II. Kteri bo tedaj zveličanski sad Kristusovega prihoda nad slepimi?

Sad Kristusovega prihoda nad tistimi, ki so bili do zdaj slepi na duši, bo ta, da bodo spregledali, to se pravi, da bodo svoje zmote spoznali, svoja napačna in pregrešna pota zapustili in za naprej v luči novega življenja hodili, kakor nas opominja sv. Pavel: *Ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevošljivosti* (Rim. 13, 13.), ampak da bodo kakor po dnevu pošteno hodili.

Tisti, ki so pohujšljivo živeli, se bodo zdaj svojega življenja sramovali in nikomur več pohujšanja ne dajali; tisti, ki so le drugih slabosti videli, bodo zdaj tudi svoje grehe spoznali in obžalovali; tisti, ki so po krivih potih hodili, ponočevali, pijančevali in nečistovali, bodo zdaj taka pota zapustili in le po pravih, spokornih in bogoljubnih potih hodili. Stariši in predpostavljeni bodo svoje dolžnosti prav spoznali in zanaprej tudi zvesto spolnovali.

Preljubi, sami povejte, ali se vam ne zdi tako nebeško prijetno, ko iz trde noči in goste teme stopite zjutraj k svitnim mašam v tako lepo razsvetljeno cerkev? Glejte, tako bo tudi z našim dušnim stanom, če se hočemo zdaj ta advent vredno z Jezusom skleniti. On, večna luč, bo pregnal temo nevednosti in hudobije iz našega srca in z njegovo pomočjo ne bomo spoznali le sedanjih zmot in pregreh, ampak videli bomo tudi svoj pravi namen in edino pravo pot, ki pelje v življenje! Postali bomo, ki smo bili po besedah sv. Pavla dozdam tema, postali bomo luč v Gospodu! (Efež. 5, 8.)

Ta sprememba, ljubi moji, pa se bo godila le pri tistih, ki svojih oči ne obračajo nalašč od luči. Kaj bi pomagalo, če tudi zgubljenemu revežu posvetiš in mu njegovo zmoto pokažeš, on bi pa nalašč po napačni poti naprej dirjal? Kdo bo kriv, če nazadnje popolnoma zaide in se pogubi? Kaj je pomagalo judom, ko jih je Jezus tako milo svaril in opominjal, pa ga poslušati in ubogati niso hotli? Zato se je Jezus nad njimi pritoževal: *O ko bi spoznalo tudi ti* (nesrečno Jeruzalemsko mesto), *kar je v tvoj mir; tako pa je skrito pred tvojimi očmi!* Kaj pomaga, da tudi mi kličemo k spoznanju in poboljšanju, če pa nekteri trdovratno svoje oči resnici zapirajo? Vidi se, da temo bolj ljubijo kakor luč, in ker hudobnih del zapustiti nočejo, zato ne pridejo k luči! (Jan. 3, 20.) Blagor pa vsim, ki ne odvrtajo svojih oči od luči, ki jim posebno zdaj sveti k spoznanju, k poboljšanju. On, ki je slepim dal pogled, bo tudi njim dal milost, da bodo svoje zmote še za časa spoznali in se resnično poboljšali. Kdo sošteje vse na duši slepe, ki so razsvitljeni od luči

božje milosti svoje grešno življenje spoznali, pot pregrehe zapustili in potem po poti pokore stanovitno hodili. Naj vam med mnogimi zgledi povem samo o sv. Marjeti Kortoni. Reva je bila več (7) let vsa v nečistost zakopana in v svoji dušni slepoti ni videla prepada, kam jo greh tira. Ali ko svojega zapeljivca ubitega in že na pol segnjitega najde, jo zadene žark božje milosti, tisti trenutek spozna velikost in ostudnost svoje pregrehe, tisti trenutek zapusti pregrešno pot in se potem stanovitno in resnično pokori do svoje blažene smrti.

Slišali ste toraj, ljubi moji poslušalci, kateri so slepi na svoji duši in kakšni reveži da so. Pomagati pa jim zamore samo tisti, ki je že pri svojem prvem prihodu na zemljo slepim pogled dajal. On bo tudi še zdaj ta čudež ponavljal pri vseh, ki so na duši slepi, če le svojih oči nalašč pred resnico ne bodo zapirali. O da bi dal Bog, da bi vsi slepi te fare zdaj ta zveličanski adventni čas spregledali, da bi spoznali, kaj jim je v prid!

Ker pa le ti, o Jezus, večna luč, slepe ozdraviti zamoreš, te prosim za vse slepe te fare, da jim daš še ta advent pravo spoznanje in resnično poboljšanje, da bodo zapustili svoja pregrešna pota in zanaprej hodili po edino pravi poti, ki pelje v življenje, saj ti si sam rekel: Kdor hodi za menoj, ne hodi v temi, ampak ima luč življenja. (Jan. 8, 12.) Amen.

J. A.

2. Pogubljeni — zavrženi v večni ogenj.

Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem. Mat. 25, 41.

Beseda „advent“ ali po latinsko „adventus“ pomenja toliko kot prihod ter nas opominja na prihod Kristusov na ta svet. Dvojni pa je Kristusov prihod na ta svet: prvi je bil o njegovem rojstvu na sv. večer v Betlehemu; drugi pa bo o poslednji sodbi, ko bo po besedah preroka Joela v dolini Jozafat vse ljudi soditi prišel. Prvi prihod Kristusov je bil poln milosti in ljubezni, drugi prihod pa bo neizrekljivo veličasten, ker prišel bo kot vsegamogočni Sodnik z veliko močjo in veličastvom z vsemi angelji obdan. Pa tudi na nebu in zemlji se bodo takrat taka znamenja kazala, da bodo ljudje — zlasti hudobni ljudje — *koprneli od strahu in čakanja tistega, kar ima*

čez ves svet priti. Zakaj ne za pravične bo dan poslednje sodbe strašen, ker le-ti bodo neizrekljivo ljubeznjivo takrat v nebesa povabljeni, ampak za pogubljene in nespokorne grešnike bo sodnji dan čez vse strašen, zato ker jih bo ostri Sodnik takrat v večno pogubljenje obsodil, rekoč: „*Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem.*“ — O strašne besede, ktere hočemo danes premišljevat, zato, da bi se nedolžni za naprej še skrbnejše greha varovali, grešniki pa z resnično pokoro k Bogu spreobrnil. — O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas!

Potem, ko bo večni Sodnik izvoljene neizrekljivo prijazno in ljubeznjivo v nebesa povabil, se bo obrnil proti zavrženim na levici ter jih bo tako jezno in srdito pogledal, da se jim bota duša in telo stresla. Tedaj jim bo nekako tako-le govoril: „*Oj vi nespametni, dokler ste živeli, delali ste mi lahkomišljeno vsakovrstno krivico. Poglejte tu sem rane, ki ste mi jih s svojimi grehi vsekali; pogledajte tu stran, ki ste mi jo prebodli; pogledajte tu križ, na kterega ste me z žebli pribili; pogledajte tu steber, na kterega ste me privezali in neusmiljeno bičali in pretepali. Iz ljubezni do vas sem iz nebes prišel in iz ljubezni do vas tako grenko smrt prestal; vi pa niste za vse to nič marali, temuč ste raje hotli služiti hudemu duhu, kakor meni svojemu Gospodu Bogu, svojemu Odrešeniku in Zveličarju. Klical sem vas po vesti, po angeljih varhah, po svojih namestnikih, pa me niste hotli poslušati; stegoval sem svojo roko, pa ga ni bilo, da bi se bil ozrl; ves moj svet ste zaničevali in moje svarjenje zanemarjali.*“

Potem, ko bo tako ostri Sodnik pogubljenim vse — vse njihov hudobije očital in vsemu svetu odkril, bo naposled obsodbo s tako strašnim, grozovitim in silnim glasom izrekel, da je najhuje gročenje ali najstrašnejši udarec strele le komaj podoba in senca proti njemu. Rekel bo namreč: *Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem.*

O strašne besede! O obsodba strašnejša nad vse druge obsodbe: Premišljajmo nekoliko strahoto teh besedi.

Poberite se spred mene. To so prve besede božjega Sodnika. Oh, kdo je v stanu strahoto teh besedi zapopasti? Nekoliko bi nam to mogel dopovedati kak svetnik, ki Boga, neskončno dobroto in lepoto gleda, kolikošno veselje je to, Boga gledati, in kolikošna nesreča bi bila to, od božjega obličja za vselej odločen biti! Majhno podobo od take nesreče imamo v sv. pismu. Absolon, Davidov sin,

je bil svojega očeta Davida tako razžalil, da ga je oče za zmerom od sebe pahnil in zavrnel, tako, da mu je ostro prepovedal, da nikoli več mu ne sme priti pred oči. To pa je hudobnega Absolona tako močno peklo in bolelo, da tega ni mogel prestati; zato je prosil Joaba, očetovega prijatelja, naj prosi zanj pri kralju, da bi smel še videti obličje svojega kraljevega očeta; če mu pa vendar ne more odpustiti razžaljenja, naj ga oče raje dá umoriti. Tedaj raje bi bil Absalon umorjen, kakor za zmerom pahnjen od obličja svojega očeta. In kako hudo bi bilo še zdaj pri sreči takemu otroku, kterega bi njegov razžaljeni oče za zmerom pahnil spred svojega obličja! Oh, kako strašno bo še-le za pogubljene na sodnji dan, ker bodo na vekomaj odločeni od božjega obličja, od najboljšega Očeta, ki je studenee vsega dobrega in vsega veselja!

Se vé, da mi revni ljudje zdaj še ne vemo, kako neskončno dober in lep je Bog. Ali na sodnji dan bodo vsi ljudje videli Jezusovo neskončno lepoto in dobroto, videli bodo tudi lepoto Marijino, angeljev in vseh svetnikov. O kako strašno jih bo toraj bolelo, da bodo morali od tako lepega in dobrega Boga, od Marije, od angeljev in vseh svetnikov za vselej ločeni biti!

Poberite se spred mene, *prekleti!* To bo tako rekoč drugi udarec strele za pogubljene na sodnji dan. O kako strašna bo ta beseda „prekleti“ za pogubljene! Groza in strah nas že zdaj obleti, če kak oče ali ktera mati svojega lastnega otroka tako zakolne; kako nesrečen je večidel tak otrok! Noe je zaklel svojega hudobnega sina Kama in njegove mlajše in še zdaj se vidijo žalostni nasledki te kletve nad Kamovimi mlajšimi ali zamorci. Kako strašno nesrečni bodo še-le pogubljeni na sodnji dan, ko jih bo sam božji Sodnik v svoji pravični jezi tako imenoval! Prekleti, bo hotel reči, ste od mene, ker sem za vas zastoj svojo kri pretil, trpel in umrl; prekleti ste od mojega nebeškega Očeta, ki je vam sicer pripravil nebesa, pa vi se niste hotli truditi za nebeško kraljestvo, ker vam je bilo ljubše grešno veselje tega sveta; prekleti ste tudi od sv. Duha, ki vas je hotel svete narediti in vam je ponujal milosti, ktere ste vi zametovali in v nemar puščali; prekleti ste od moje Matere Marije, ki je toliko grešnikom v nebesa pomagala, vi pa niste hotli pri njej pomoči iskati; prekleti ste od mojih angeljev, ki so vas svarili pred hudim, pa jih niste hotli poslušati! Prekleti ste na duši in na telesu, ker ste vse dušne in telesne moči v greh ter božje razžaljenje obračali. Prekletstvo ste ljubili v svojem življenji, prekletstvo naj toraj pride nad vas na večno! Oh, groza te strašne besede „prekleti“!

Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj, bo dalje rekel božji Sodnik. Strašne besede! Že ločenim biti spred božjega obličja je strašno; še strašnejše je od Boga samega preklet biti, ali še najstrašnejše je to, iti v večni ogenj. Komu se pač strašno ne zdi, videti hudo zakurjeno peč ali opečnico ali apnenico in kaj bi bilo, če bi kterega človeka zvezali in v tak ogenj vrgli? Ali bi ne trpel neznane spečenine? Vendar bi bilo kmalo po njem, ker bi hitro zgorel, ali doli v peklenki peči je veliko strašnejši ogenj in v tem ognju bodo pogubljeni večno goreli in nikoli zgoreli, zato bo rekel Jesus: „Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj, — v večni ogenj zato, ker ta ogenj nikoli ne ugasne.“

Kteri je hudiču in njegovim angeljem pripravljen. To bodo poslednje besede božjega Sodnika. In ne zastonj bo Sodnik te besede izrekel; zakaj ker so hudobni ljudje bolj služili hudemu duhu, kakor Bogu, in so bolj peklenškega satana poslušali, kot Boga, zato bodo tudi pahneni v ravno tisti strašni ogenj in strašno, neskončno trpljenje, ki je za satana ter peklenške duhove pripravljeno. O strašna sodba, s peklenuskimi duhovi skupaj trpeti na večno! O strahovita taka družba, ktera sama na sebi trpljenja ne zmanjšuje, ampak ga zvikšuje!

Te strašne besede božjega Sodnika bodo grešnike na tla treščile, kakor da bi bili od tisuč strel zadeti. Tedaj bodo začeli od bolečin tuliti, rjoveti in divjati, da se bodo tresle gore in doline, zemlja, ljudje in hudobni duhovi. Gotovo, to vpitje, ker bode toliko milijonov ljudi naenkrat na vso moč zavpilo, bo tako strašno in grozovitno, da si ga še prav domišljevati ne moremo. „Oj, gorjé nam prekletim, bodo rjoveli; oj, gorjé nam nesrečnim, tedaj bomo zdaj na vekomaj od Boga in od vsih svetnikov ločeni? Tedaj so za nas nebesa na vekomaj zgubljena? Tedaj bomo na vekomaj goreli v neugasljivem ognju pri teh grdih peklenških pošastih, pri grozovitih hudobah, ki nas bodo trpinčili na večno? Oj, gorjé nam, o trpljenje, o bolečina!“ Nekako tako bodo vsi obupani pogubljeni zdihovali na sodnji dan.

Oh, kristijani, kakošno kesanje bo na sodnji dan pri pogubljenih! Kako radi bi takrat dobro spoved opravili, krivično blago povrnili, sovražnikom odpustili in z eno besedo: kako radi bi vse storiili, če bi bilo mogoče, se pekla rešiti in v nebesa priti! Ali takrat bodo take dobre želje prepoznane; zdaj je še čas milosti, zdaj je mogoče se še pekla rešiti, ali kmalo za marsikterega več ne bo mogoče, ker ga bo smrt prehitela in zasačila nepripravljenega. Zdaj, o grešnik,

o grešnica, zdaj delaj pokoro, zdaj objokuj in obžaluj svoje grehé, zdaj so dnevi zveličanja; na sodnji dan bo prepozno. O Jezus, bodi nam milostljiv Sodnik! O Marija, prosi za nas! Amen.

Josip Kerčon.

Pogled na slovstvo.

Stavbinski slogi, zlasti krščanski, njih razvoj in kratka zgodovina z dodatkom o zidanji in popravljanji cerkvá. V tekstu 145 slik in 40 tabel s 305 slikami. Spisal J. Flis, spiritual v knezoškofovem duhovenskem semenišči. V Ljubljani. Založba pisateljeva. Tisk »Katoliške Tiskarne«, 1885. Velika četvorka, 22 pol teksta.

Najnovejši ta plod našega mladega, a čvrsto se razvijajočega slovstva, bil bi ponos vsakteri literaturi! Zares, najelegantneja slovenska knjiga je, kar jih do sedaj imamo. In kaj je nje namen? Na to vprašanje odgovarja nam gospod pisatelj v predgovoru tako-le: »Prvi namen ti knjigi je, da podajem pomoček k viši omiki. Iz tega se vidi, da knjiga ni namenjena strokovnjakom, temuč širjim krogom, recimo rokodelcem, kateri imajo opraviti z arhitektonskimi oblikami; oni morajo dobro poznati razne sloge in vsakemu lastne potanke oblike, da vse izvedó po jednom slogu; dalje obrtnim šolam, učiteljem, sploh olikanim, zlasti pa duhovnikom, katerim je skoraj neobhodno potrebno poznati stavbinske sloge in njihov razvoj, kajti pridejo mnogokrat v take okoliščine, da morajo zidati novo cerkev, napravljati lepšave, popravljati staro; ako o slogih nimajo pojma, pač se staro in novo ni v soglasji s starim. Mnogo zgodovinsko važnih proizvodov se je v slovenskih krajih že pogubilo; marsikaj ohranjenega se je že opisalo; vendar pa se nahaja pri raznih cerkvah še mnogo znamenitega, kar je vredno, da se ohrani, zbere in opiše, a to se ne more zvršiti brez znanja slogov; ker pa domačinom manjka znanja, kličejo se in prihajajo tujci, da opisujejo naše zgodovinsko znamenite stavbine.« — Poglejmo, kako je pisatelj rešil svojo nalogo. Po vvodu, v katerem se pripoveduje o začetku stavbarstva, o slogih, stavbenih členih, stebrih, ogredji, strehi, lepšavi in zakonih stavbarstva sploh, nam prvi oddelek knjige govori dokaj obsirno o predkrščanskih slogih (o egiptovskem, asirskem, perzijskem, indijskem, kitajskem, feniškem, izraelskem), predstavljajoč nam v lepih slikah iz vsacega po nekoliko stavbarskih umetnin. S posebno pozornostjo se nadalje opisujejo klasični slogi (grški v raznih dobah, etruski, rimski in njega razne zgodbe). Tu nam gosp. pisatelj podaje jako zanimljiv pregled rimskih stavbin na Kranjskem. Ogled predkrščanskih slogov sklepa I. del knjige.

Drugi oddelek prav obsirno obravnava krščanske sloge; starokrščansko stavbarstvo (cerkev v katakombah, starorimsko baziliko, nje lepšavo in razredbo); potem bizantinski slog in njega izcimke: armenske in ruske stavbine. Pridejan je zgodovinski ogled starokrščanskih slogov po raznih dobah. Pisatelj opisuje nam celó izlamski slog in njega razširjavo po posameznih deželah. Temu sledi jako temeljita in lepa obravnava romanskega sloga, kjer se najprej opisuje značaj one dobe, vpliv samostanov na razvoj umetnosti, potem pa se nam z živo besedo in v krasnih slikah predstavlja romanska bazilika in nje posamezni deli; na to romanske središčine stavbine in poznoromanski (prehodni)

slog. Kažejo se nam tudi dela romanskega sloga v posameznih deželah: na Nemškem, Avstrijskem (kjer najdemo z veliko pridnostjo sestavljeno, kar imamo na Kranjskem romanskega v cerkvenem stavbarstvu). — Enako lepo ter obširno se razpravlja gotski slog: postanek gotike, sestava tega sloga, gotske lepšave ... Jako lepo se opisujejo dobe gotskega sloga ter najlepše gotske stavbe raznih dežel: francoske, angleške, španjske, portugalske, nemške, avstrijske po posameznih kronovinah (tu so našete in tudi opisane znamenitejšje gotske cerkve po Kranjskem). — Slednjič na vrsto pride renesanski slog ter se nam poroča o zgodovini in obliki po dobah tega sloga. Izvemo o stavbah te vrste po raznih deželah in opisujejo se kot renesanske zgradbe sedanje cerkve Ljubljanskega mesta. Po kratko omenjenih lesenih stavbinah nam gosp. pisatelj razklada, na katerem stališču dandanes po raznih deželah stavbarstvo stoji. K sklepu dobimo nekako notranjo zgodovino krščanskih slogov, ktera nam kaže, kako se je v raznih časih in na raznih krajih stavbarstvo razvijalo in kako se je rodila oblika iz oblike. — S tem je rešena naloga, ki jo knjiga v glavnem naslovu naznanja: slog za slogom, vse važnejše premembe v obliki vsakterega stopali so pred naše oko. Vešče pero izdajateljevo poda nam še dodatek, ki utegne veliko koristiti ter provzročiti, da se bode v prihodnje marsiktero cerkveno zidanje ali prezidanje med Slovenci umnejše izvrševalo. Govori se namreč v tem dostavku »o zidanji novih cerkvâ« pa »o popravljanji cerkvâ«. V dveh zanimljivih sestavkih pisatelj k sklepu primerja v umetnijskem oziru: paganski tempelj in katoliško cerkev, pa katoliško cerkev in protestantski tempelj. Pojasnilo nekterih tehničnih izrazov sklepa lepo knjigo. Pridejanih je še 40 tabel res prekrasnih slik, ktere nam za vsako prej opisanih stavbarskih dob in za vsak slog posebej kažejo najbolj sloveče in najlepše stavbe evropejske in zunajevropejske, cerkvene in svetne.

Nam odmenjeni prostor ne dopušča, da bi se spuščali v nadrobnosti krasne knjige; rečemo le: kogar veseli umetnost in se zanima zlasti za stavbarstvo, sezi po knjigi! Gotovo je boš vesel. Ubožnemu Slovincu je 6 glđ. 50 kr., kolikor knjiga v Katoliški Bukvarni v Ljubljani stane, res velik denar; a če jemljemo v poštev silne stroške, ki jih je gosp. založnik zlasti zarad slik imel, in če pogledamo na ceno nemških knjig enake vrste, kterih se pa na tisoče razproda, potem moramo reči: cena naši knjigi je prav nizka. — Da knjiga toliko ugoden vtis na oko napravi, ni mala zasluga »Katoliške Tiskarne«. Krasen, močan papir, čisto nove črke, lične olupšave, lepa zgradba, čisti tisk ... dela mladi tiskarni vso čast.

Naj smemo izreči še željo, ki jo imamo na srcu. Kaj ko bi gosp. pisatelj, ki nas je v tej knjigi toliko spretno podučil o raznih oblikah cerkvenih stavb, čez kaj časa temu delu dodal še drugi zvezek, v katerem naj bi nam v besedi in sliki predstavljal notranjo opravo katoliške cerkve, kakoršna je bila, kakoršna je in kakoršna bi imela biti: altar, krstni kamen, leca, spovednica, sveto posodje, liturgična oblačila itd. S takim delom bi nam Slovincem gospod, v umetninah veščak, nič manj ne koristil, kakor s priučujočo knjigo; trdimo, da še več, kajti redko se cerkev zida ali prezidava, notranja opravpa pa se jej mnogokrat preskrbljuje. In za take slučaje bila bi zaželena knjiga neprecenljive vrednosti duhovnemu pastirju!

A. Z.

Založba „Katoliške Bukvarne“.

Tisk „Katoliške Tiskarne“.

Odgovorni vrednik: Ant. Kržiž.